

MINISTERSTVO NÁRODNÍ OBRANY
Velitelství dělostřelectva

7,62mm univerzální kulomet vz. 59

(Zatímní předpis)

1961

MINISTERSTVO NÁRODNÍ OBRANY
Velitelství dělostřelectva

Schvaluji.
Velitel dělostřelectva
generálmajor Jaroslav Hradil
Praha 21. července 1961

7,62mm univerzální kulomet vz. 59

(Zatímní předpis)

Děl-21-6

Tento zatímní předpis obsahuje

a) 95 (devadesát pět) stran textu s přílohami 1 a 2;

b) doplňky:

1.

2.

3.

Č Á S T I

POPIS KONSTRUKCE 7,62mm UNIVERZÁLNÍHO KULOMETU vz.59 A STŘELIVA

HLAVA I

VŠEOBECNĚ

(Obr.1 a 2)

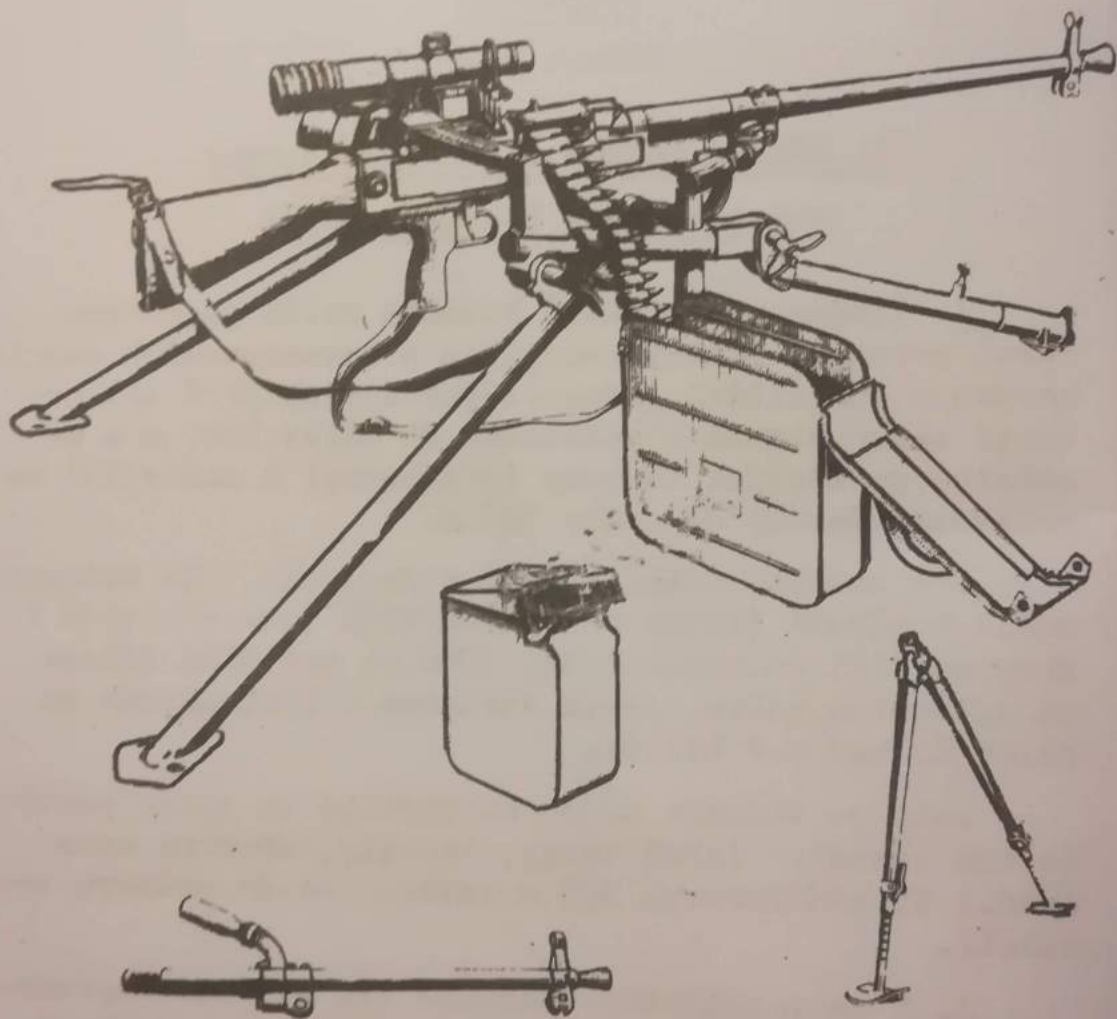
1. Účel a bojové vlastnosti 7,62mm univerzálního kulometu vz.59

1. 7,62mm univerzální kulomet vz.59 je účinná zbraň určená k ničení nekrytých a zamaskovaných skupinových a důležitých jednotlivých živých cílů při použití těžké hlavně a podstavce do dálky 1500 m a ke střelbě na útočící letouny (vrtulníky) a snášejíci se padákové výsadky do dálky 500 m.

Při použití lehké hlavně s dvojnožkou je kulomet určen k ničení živých nekrytých cílů (jednotlivých i skupinových) do vzdálenosti 1000 m; největší účinek má kulometná palba, je-li zahájena s překvapením na dálku do 600 m a bližší.

Dále je kulomet určen ke střelbě na slabě pancéřovaná vozidla (lehké tanky, tančíky, obrněná auta apod.) do vzdálenosti 300 m (střelí se do průzoru vozidel).

2. Z univerzálního kulometu lze střílet nepřetržitě (při spojených nábojových pásech) nebo dávkami, a to buď malými (3 až 6 ran) nebo velkými (20 ran).

Obr.1. 7,62mm univerzální kulomet vz.59 -
sestava na podstavci

Obr.2. 7,62mm univerzální kulomet vz.59 -
sestava na dvojnožce

Při nepřetržité střelbě je možno z těžké hlavní vystřelit 500 ran, z lehké hlavní 350 ran.

3. Univerzální kulomet vz.59 je při střelbě buď upevněn na podstavci s těžkou hlavní (obr.1) nebo opřen o dvojnožku s lehkou hlavní (obr.2). Při upevnění kulometu na podstavci je možno jej upravit jednak ke střelbě na pozemní cíle, jednak ke střelbě na vzdušné cíle.

4. Teoretická rychlost střelby (kadence) kulometu je 700 až 800 ran za minutu. Bojová rychlost střelby je z těžké hlavní 350 ran za minutu, z lehké hlavní 150 ran za minutu.

5. Ke střelbě z univerzálního kulometu se používá:

- 7,62mm náboj se střelou s ocelovým jádrem vz.59 a

- 7,62mm náboj s těžkou střelou.

Dále náboje se speciálními střelami a výcvikové náboje.

Největší dostřel je 4800 m.

Náboje se plní pomocí plničky nebo ručně do kovových pásů po 50 nábojích; jednotlivé nábojové pásy se dají vzájemně spojovat v libovolně dlouhé celky.

6. Váha kulometu s podstavcem je 19,24 kg, s dvojnožkou (bez závěsné schránky) 8,67 kg. Váha podstavce je 9,96 kg.

Délka kulometu s těžkou hlavní je 1215 mm, s lehkou hlavní 1115 mm.

Rozsah hledí je od 100 m do 2000 m po 100 m.

7. Ke každému univerzálnímu kulometu vz.59 patří příslušenství a souprava záložních a výstrojních součástí I.

2. Charakteristika 7,62mm univerzálního kulometu vz.59

8. 7,62mm univerzální kulomet vz.59 je samočinná zbraň s vyměnitelnou vzduchem chlazenou hlavní a to buď těžkou nebo lehkou hlavní. K činnosti závěru je využito tlaku části prachových plynů na píst vniklých z hlavně plynovým kanálkem do prostoru pístu. Prachové plyny svým tlakem působí na píst spojený s nosičem závorníku, čímž vzniká při výstřelu samočinný pohyb závěru do jeho zadní polohy. Do přední polohy je závěr vrácen tlakem vratné pružiny.

Natáhnutí závěru kulometu se provádí spušťadlem, které umožňuje střelbu pouze dávkami. Spušťadlo má pojistku proti nezamýšlenému vystřelení.

Univerzálnost kulometu spočívá v tom, že jej lze použít jednak s těžkou hlavní na podstavci nebo s lehkou hlavní na dvojnožce.

Pouzdro závěru se závěrem, spušťadlem a pažbou s uzávěrou pouzdra závěru tvoří univerzální část kulometu, ke které se podle bojového použití kulometu připojí buď těžká hlaveň a podstavci nebo lehká hlaveň s dvojnožkou. Těžká hlaveň se liší od lehké hlavně svojí délkou (je o 100 mm delší) a tloušťkou stěn.

Univerzální kulomet je jednoduché konstrukce a při správném ošetřování a používání je jeho činnost při střelbě spolehlivá a bezpečná i za ztížených podmínek jako v dešti a při nízkých nebo vysokých teplotách.

Je-li univerzální kulomet upevněn na podstavci, používá se ke střelbě kromě mířidel (hledí a mušky) zaměřovacího dalekohledu 4x8°. Zaměřovacího dalekohledu se používá k přesnému zaimřování na různé cíle; umožňuje též přesnou střelbu i za omezené viditelnosti (za soumraku i za úsvitu), kdy je střelba na cíle mířidly značně ztížena.

Při střelbě jsou náboje do kulometu přiváděny kovovým nábojovým pásem. Jednotlivé nábojové pásy po padesáti ranách se dají spojovat v libovolně dlouhé celky. Nábojový pás je při střelbě s těžkou hlavní a podstavcem uložen ve schránce na pět nábojových pásů po pravé straně kulometu. Při střelbě s lehkou hlavní a dvojnožkou se používá závěsné schránky s padesátiranným nábojovým pásem upevněné na skluzavce nebo schránky na pět nábojových pásů umístěné vpravo vedle kulometu.

Kulomet lze snadno přenášet za jakékoliv situace, a to přímo v bojové činnosti za rukojeť hlavní nebo na popruhu. Je-li kulomet opatřen těžkou hlavní a podstavcem, přenáší se složený podstavec zavěšený na popruhu.

HLAVA 2

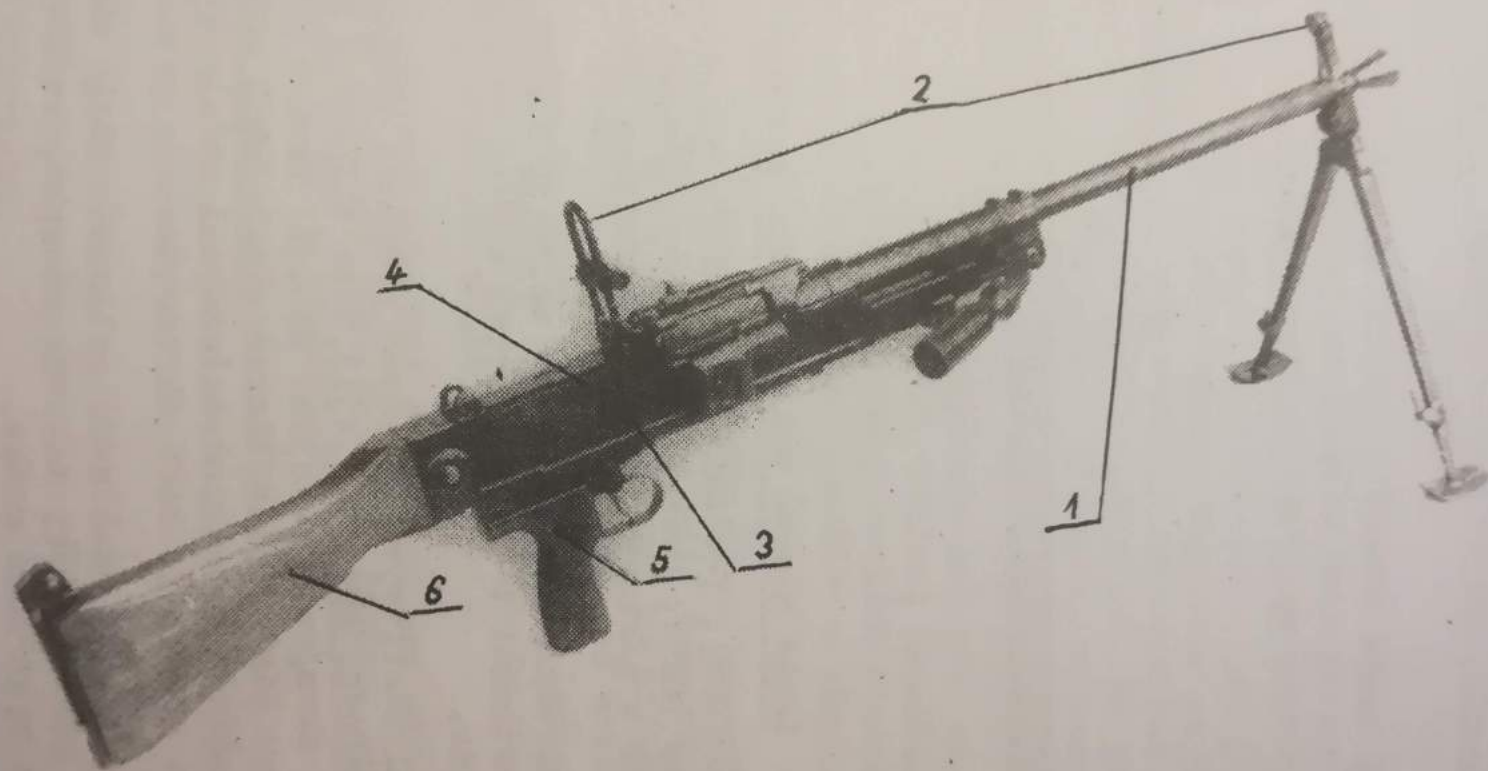
POPIS HLAVNÍCH ČÁSTÍ 7,62mm UNIVERZÁLNÍHO

KULOMETU vz.59

(Obr.3)

2. 7,62mm univerzální kulomet vz.59 má tyto hlavní části:

- lehkou hlaveň 1,
- těžkou hlaveň,
- mířidla 2,
- pouzdro závěru 3,
- závěr 4,
- spouštěadlo 5,
- pařba s závěrou pouzdra závěru 6.

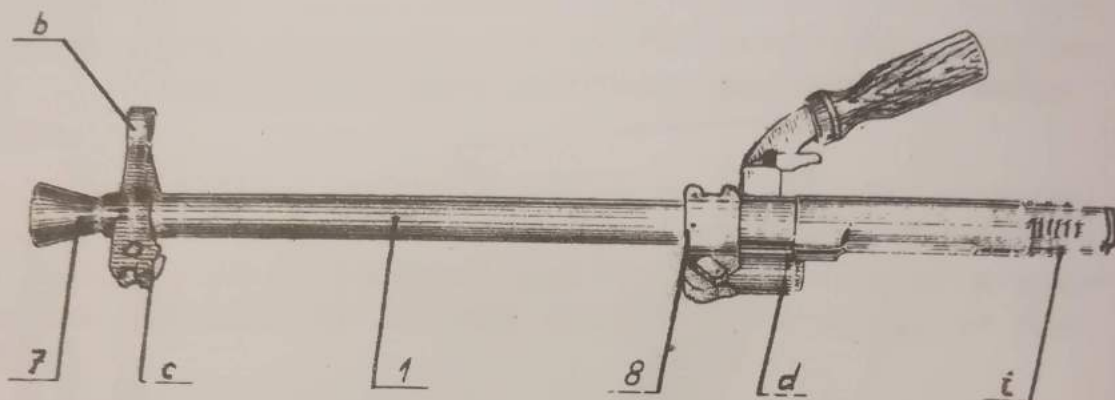

Obr.3. 7,62mm univerzální kulomet vz.59 na dvojnožce - hlavní části
1-lehká hlaveň; 2-mířidla; 3-pouzdro závěru; 4-závěr; 5-spuštěadlo;
6-pažba s uzávěrou pouzdra závěru

1. Lehká hlaveň

(Obr.4)

10. Lehká hlaveň 1 (obr.4) se používá, je-li 7,62mm univerzální kulomet vz.59 v sestavě na dvojnožce. Hlaveň má vývrt se čtyřmi drážkami.

Obr.4. Lehká hlaveň univerzálního kulometu

1-hlaveň (028); 7-tlumič ohně (026); 8-plynový násadec (029); b-chránitko mušky; c-rameno; d-otvor v pístové trubici; i-závitová žebra

Ráž univerzálního kulometu vz.59 je 7,62mm. Pro zvýšení životnosti a ochrany proti korozi je vývrt hlavně chromován.

V zadní části vývrtu hlavně přechází drážkování v hladkou nábojní komoru, jejíž tvar a rozměry odpovídají 7,62mm okrajovým nábojům. Nábojní komora přechází v drážkovanou část vývrtu hlavně přechodovým kuželem, čímž je umožněno postupné zařezávání střely do drážek. Nábojní komora je také chromována.

11. Na ústí je na hlavní nalisován nosič mušky. Vrchní část nosiče mušky má tvar sloupku, ve kterém je zašroubována výstředná muška.

Spodní část nosiče mušky má dvě ramena; do kterých je nasunut čep pro uchycení dvojnožky.

12. Na závitovou část ústí hlavně je našroubován tlumič ohně 7, který zmenšuje výšleh plamene z ústí hlavně.

13. Přibližně ve druhé třetině délky hlavně je nasazen plynový násadec 8 (obr.4).

14. V plynovém násadci je lůžko pro regulátor, který reguluje množství prachových plynů proudících z hlavně do pístové trubice. Regulátor má dvě nastavitelné polohy, které umožňují vnikání buď většího nebo menšího množství prachových plynů. Na jednom konci regulátoru je hranolovitý výstupek, na který se nasazuje speciální klíč při přestavování regulátoru. Na výstupku je důlek, který musí být nastaven proti jednomu ze dvou důlků na plynovém násadci. Je-li důlek na výstupku nastaven proti většímu (menšímu) důlku na plynovém násadci, je plynový kanálek hlavně spojen s pístovou trubicí větším (menším) z obou zářezů na regulátoru.

15. Za plynovým násadcem je na hlavní otočně nasazena objímka hlavně s rukojetí. Rukojeť slouží k výměně hlavně, k přenášení kulometu na krátké vzdálenosti a k držení kulometu při střelbě od boku. Svou vahou je sklopena na pravé straně kulometu (při střelbě, skladování). Rukojeť lze sklopit úplně doprava nebo doleva (do svislé polohy).

K otočení rukojeti do polohy pro střelbu od boku je třeba zvednout páku pojistky nahoru, otočit rukojetí doleva o 90° a uvolnit páku.

16. Zadní část hlavně má třikrát přerušená závitová žebra i, jimiž je hlaveň spojena hlavnovou spojkou s pouzdrem závěru.

Ve spodní části zadního čela hlavně je vybrání pro vytahovač a v horní části vybrání pro vysouvací ozuby závorníku.

2. Těžká hlaveň

17. Těžká hlaveň se používá, je-li 7,62mm univerzální kulomet vz.59 v sestavě na podstavci. Od lehké hlavně se liší svojí délkou (je o 100 mm delší) a tloušťkou stěn.

3. Mířidla

(Obr.5)

18. U univerzálního kulometu vz.59 se používá k zamíření buď mířidel (muška a hledí) nebo zaměřovacího dalekohledu 4x8°, je-li kulomet nasazen na podstavci.

Mířidla slouží k zamíření kulometu na cíl a skládají se z mušky a hledí.

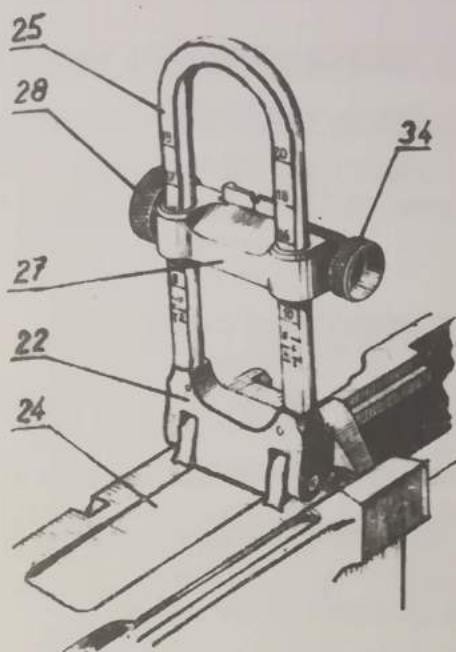
19. Muška je válcovitého tvaru a ve spodní části je opatřena závitem. Je zašroubována ve vrchní části nosiče mušky. Nosič mušky má tvar sloupku a je ukončen chránítkem mušky b (obr.4), které chrání mušku před poškozením.

Stranové i výškové seřizování mušky se provádí šroubovákem, který se otvorem v chránítku mušky zasazuje do zářezu na mušce. Na obvodu mušky jsou rysky vyplněné bílou barvou, které vzhledem k rysce na sloupku nosiče mušky ukazují stranovou polohu mušky.

Otočením mušky o kratší rysku vzhledem k rysce na nosiči mušky se mění stranová poloha mušky o 0,5 mm, otočením o delší rysku se mění stranová poloha mušky o 1 mm.

20. Hledí (obr.5) umožňuje nastavení potřebných záměrných úhlů při střelbě na různé dálky; je upevněno k pouzdru závěru.

Hledí se skládá ze základny hledí 22, pára hledí 24, rámce hledí 25, stavítka 27, točítka stavítka 28, šroubu hledítka 24 s točítkem a hledítka

Obr.5. Hledí

22-základna hledí (044); 24-péro hledí (100);
25-rámeček hledí (043); 27-stavítka hledí(032);
28-točítka stavítka (038); 34-točítka šroubu
hledítka (033)

Na zadní straně obou sloupců rámečku hledí 25 (směrem k oku střelce) jsou rysky s číslicemi - na levém sloupci jsou liché číslice od 1 do 19, na pravém sloupci jsou sudé číslice od 2 do 20. Číslice označují vzdálenost střelby ve stovkách metrů.

Na zadní straně stavítka hledí 27 je stupnice po pěti dílcích na obě strany od střední rysky.

21. Dalekohled je určen pro zamířování cílů při střelbě ze 7,62mm univerzálního kulometu vz.59, je-li na podstavci. Slouží k přesnému zamířování na různé cíle v klidu nebo v pohybu, vzdálené od kulometu od 100 m až do 1500 m. Umožňuje přesnou střelbu i při omezené viditelnosti za šera i na cíle malých rozměrů.

Dalekohled zvětšuje asi 4krát, velikost zorného pole je 8° . Při zamířování má být oko střelce přibliž-

ně 6 cm od okuláru, což je dáno již délkou očnice.

22. Technické údaje zaměřovacího dalekohledu 4x8⁰

Váha dalekohledu včetně gumové očnice, sluneční clony a filtru (bez držáku) . . .	0,38 kg
Délka dalekohledu	200 mm
Délka dalekohledu s gumovou očnicí, sluneční clonou a filtrem	280 mm
Rozsah stavění záměrných úhlů	0 až 1500 m
Rozsah stavění stranového nadběhu	+16 dc
Rozsah rektifikace dalekohledu na zbrani: u výškového posuvu v rozsahu	+8,5 dc
u stranového posuvu v rozsahu	+10 dc
Zvětšení	3,82krát
Zorné pole	8°
Průměr výstupní pupily	6 mm
Vzdálenost výstupní pupily	61 mm
Rozlišovací schopnost v pásmu I	18"
Nastavení okuláru	-0,5 D

23. Dalekohled je nasunut na kulometu v rybinovité drážce držáku, ke kterému je upevněn dvěma kolíky. Držák zaměřovacího dalekohledu je popsán v čl.73.

24. Ke každému dalekohledu patří toto příslušenství: gumová očnice, sluneční clona, žlutý filtr, šroubovák (na rektifikaci), vlasový štěteček, utěrka na optiku a pouzdro.

25. Pro zaměřování v mlze, za šera i při sněhové pokrývce je možno před objektiv našroubovat objímku se žlutým filtrem, který způsobí rozjasnění a zlepšení rozlišovací schopnosti.

Pro pohodlnější a rychlejší zamíření je okulár vybaven gumovou očnicí,

Rektifikace dalekohledu

26. Po přidělení dalekohledu ke kulometu je nutno provést rektifikaci dalekohledu, to znamená docílit při postavení výškového i stranového točítka na "0", aby optická osa dalekohledu byla souběžná s osou hlavně kulometu.

Rektifikace se provádí takto:

Dalekohled se po vyjmutí z truhlíku očistí vlasovým štětcem a pak utěrkou na optiku. Potom se dalekohled nasadí na kulomet a dobře zajistí maticí. Točítko stranového nadběhu se nastaví na rysku "0" a točítko pro stavění záměrných úhlů se nastaví na ověřenou dálku cíle (terče). Doporučuje se vzdálenost 100 nebo 200 m.

Po zamíření do terče se kulomet zajistí v poloze i odměru. Z vystřelené kontrolní dávky pěti ran se vyhodnotí na terči střední bod zásahu; šroubovákem pro rektifikaci (uložen v plátěném pouzdře) uvolní se tři stavěcí šrouby na obou točítkách. S točítky se pak otáčí, až hrot záměrné značky v dalekohledu souhlasí se středním bodem zásahu. Přitom je nutno dbát, aby kroužky se stupnicí se při otáčení točítky neotáčely a zůstaly nastaveny na výše uvedené rysce.

Potom se stavěcí šrouby na točítkách opatrně dotáhnou a vystřelí se druhá kontrolní dávka pěti ran do terče. Zkontroluje se správné nastavení obou točítok a pak pohledem do dalekohledu se zkontroluje, zda záměrný hrot dalekohledu souhlasí se středním bodem zásahu vystřelené dávky. V případě chyby nutno provést opravu dle předcházejícího postupu.

Poznámka. Ošetřování, ukládání a doprava zaměřovačích dalekohledů je uvedeno v předpise "Ukládání a ošetřování materiálu dělostřeleckého vyzbrojování a munice u vojsk", evid.zn. Dě1-22-1.

4. Pouzdro závěru

(Obr.6 až 8)

27. Pouzdro závěru (obr.6) je jednou z hlavních částí univerzálního kulometu; spojuje ostatní části kulometu v jeden celek a vede závěr.

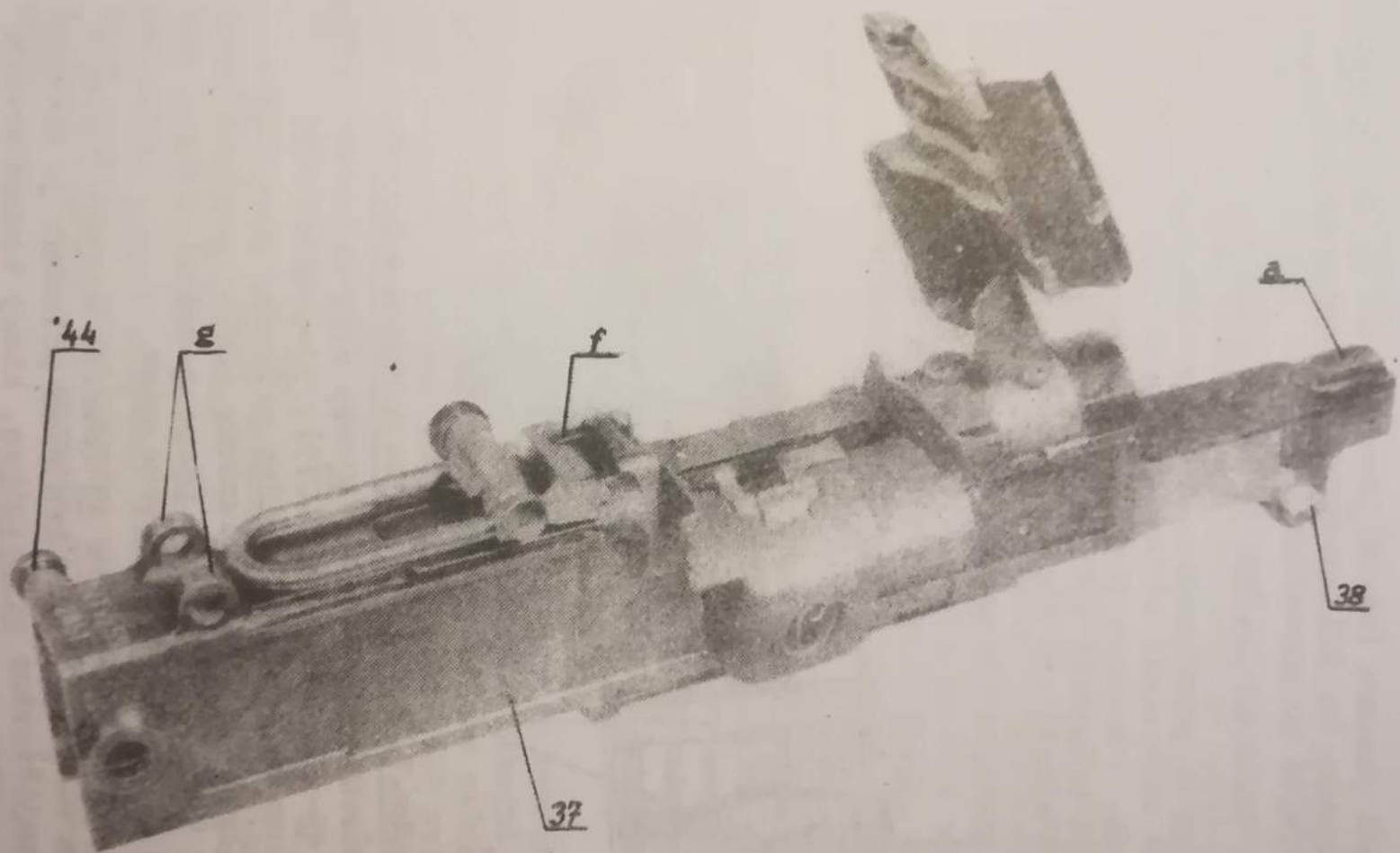
Pouzdro závěru se závěrem, spuštědlem a pažbou s uzávěrou pouzdra závěru tvoří univerzální část kulometu, ke které se podle bojového použití kulometu připojuje buď těžká hlaveň a podstavec nebo lehká hlaveň s dvojnožkou.

Pouzdro závěru se skládá z vlastního pouzdra 27, ke kterému jsou připojeny: přední čep 38, přední krytka, zadní krytka, hlavňová spojka s víkem skluzavky, skluzavka, vnitřní záchytka pásu, posouvač, vyhazovač a spojovací kolík 44.

28. Na přední části pouzdra (obr.6) je výstupek a s lištami, na které se nasunuje hlaveň svými drážkami ve výstupku na spodku hlavně. Hranolovité konce předního čepu 38 slouží k upevnění kulometu k podstavci. Čep je otočný a proti vypadnutí je zajištěn napruženým jazýčkem přední krytky.

Za přední krytkou je na čepu otočně uchycena zadní krytka, která je přitlačována k pouzdru zpruhou. Otvírá se stisknutím spouště pomocí páky krytky, takže zadní krytka zůstává během střelby stále otevřena. Je-li spoušť uvolněna, otvírá krytku pro vyhození nábojnice nosič závorníku, jehož levá horní hrana naráží na opěrku krytky.

29. Vpředu má pouzdro závěru válcový otvor pro zasunutí hlavně a lůžko pro hlavňovou spojku. Ve střední části pouzdra je příčné vybrání, do kterého je vložena skluzavka, po níž je veden pás s náboji. Za skluzavkou je můstek f s oky (obr.6), ve kterých je na čepu otočně upevněna základna hledí. Do přední stěny můstku je vsazen vyhazovač. Nad vyhazovačem je vybrání, do kterého zaskakuje záchyt víka skluzavky. V zad-

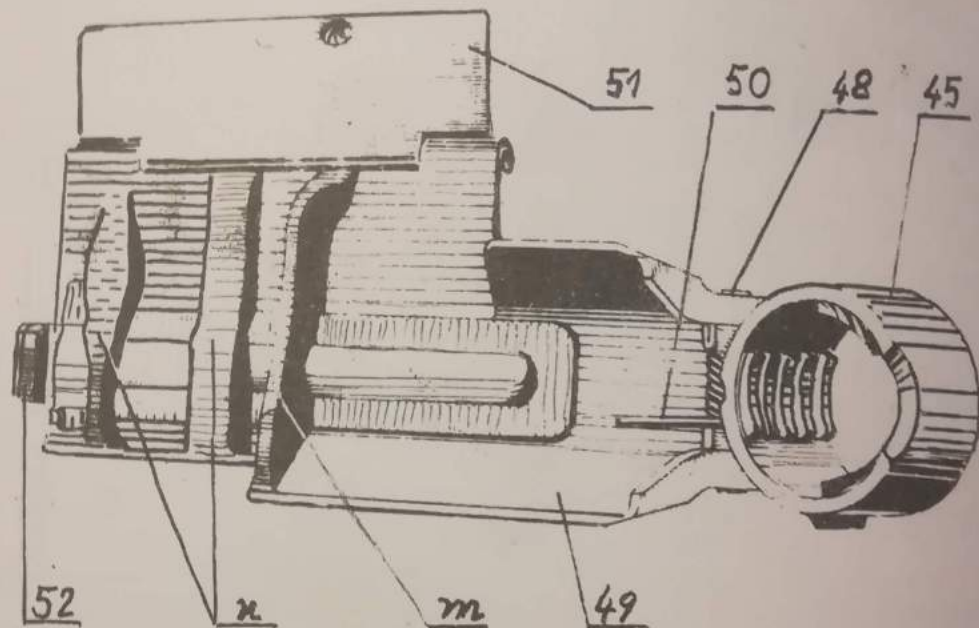
Obr.6. rouzdro závěru - pohled shora

27-pouzdro závěru (098); 38-přední čep (107); 44-spojovací kolík pouzara závěru (109); g-výstupek s lištami; f-můstek s oky; g-oka

ní části pouzdra (obr.6) jsou dvě oka g, do kterých se zasunuje čep při upevnění kulometu na podstavec při střelbě na pozemní cíle.

S uzávěrou pouzdra je pouzdro spojeno kolíkem 44.

Uvnitř pouzdra jsou dva páry lišt; spodní dvojice lišt vede nosič závorníku, horní dvojice lišt vede závorník. V horních lištách jsou vybrání, do kterých zapadají uzamykací ozuby závory. Podélné drážky vespod pouzdra slouží pro vedení spušťadla.

Obr.7. Hlavnová spojka s víkem skluzavky

45-hlavnová spojka (090); 48-čep víka skluzavky (091);
49-víko skluzavky (075); 50-pružina víka skluzavky (092); 51-víčko přívodky pásu (087);
52-záchyt víka skluzavky (085); n-opěrka článku nábojového pásu; m-vodící lišty nábojového pásu

30. Hlavnová spojka 45 (obr.7) spojuje hlavěň s pouzdem závěru. V obou krajních polohách je hlavěň spojka zajišťována pojistníkem, který tlakem pružiny uložené v lůžku pouzdra zaskakuje do jednoho ze dvou vybrání na zadní stěně hlavěňové spojky. Pojistník je ovládán pomocí šoupátka, jehož rozvidlený konec je na-

terých
stavec

terých
stavec

ikem 44.
dvoji-
št vede
terých
y vespod

45

(091);
7);
ven s
avňová
užiny
dvou
ík je
je na-

sazen na pojistník.

31. Víko skluzavky 49 je k hlavní spojce připevněno čepem 48. Víko překrývá skluzavku a při střelbě vede nábojový pás; v odklopené poloze slouží jako páka k natáčení hlavní spojky. Víko je udržováno v otevřené poloze nebo při uzavření tlačeno nahoru pružinou 50.

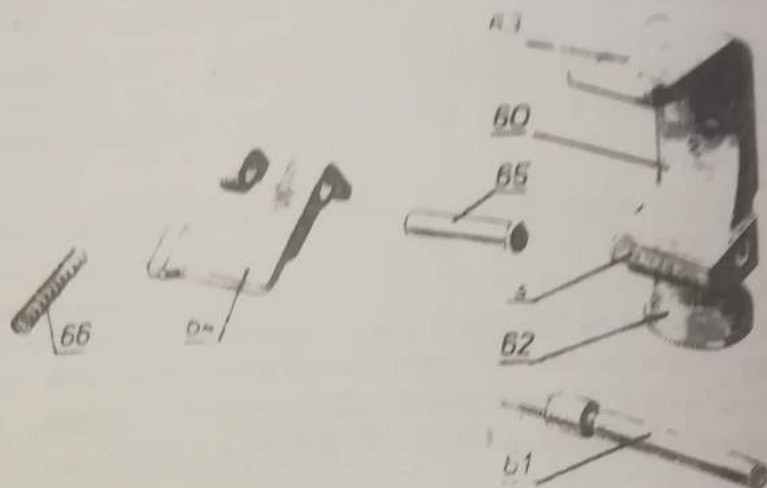
Na pravé straně je k víku skluzavky kolíkem připevněno víčko přívodky pásu 51, které se při zavádění pásu odklápí směrem nahoru. Ze zadního konce víka skluzavky vyčnívá záchyt 52, který při uzavření víka skluzavky zapadá do vybrání v můstku pouzdra závěru tlakem pružiny. K otvírání víka slouží držák, který při stlačení směrem k hlavní uvolní záchyt z vybrání v můstku.

32. Skluzavka slouží k vedení nábojového pásu, k zakrytí posouvače a k uchycení schránky na nábojový pás. Po levé straně má skluzavka oka, ve kterých je na odpruženém kolíku připevněno víčko vývodky pásu. Kolík víčka vývodky pásu slouží zároveň k připevnění skluzavky na pouzdru závěru.

Na vnitřní čelní stěně skluzavky je tvarový výstupek, který usměrňuje hrot náboje do nábojní komory při vysouvání náboje z pásu. Do výřezů se sklápějí ramena chapadla cvičného zařízení při střelbě cvičnými nebo redukovanými náboji. Obě čelní stěny skluzavky jsou ohnuty a slouží jako vedení pro závěsnou schránku na nábojový pás.

33. Pravá strana skluzavky tvoří kryt posouvače. Z vnější strany skluzavky je přinýtován držák nábojového pásu, na který je možno zavěsit poslední článek nábojového pásu v případě, jestliže se střílí bez závěsné schránky. Uvnitř krytu posouvače jsou po obou stranách ložiska, ve kterých jsou uloženy vnější záchytky pásu.

34. Posouvač (obr.8) posouvá nábojový pás zprava doleva. Hlavní část posouvače 60 tvoří tříramenná páka,

Obr.8. Posouvač a vnitřní záchytka pásu

60-posouvač (048); 61-čep posouvače (101);
62-kladička posouvače (052); 63-západka
posouvače (049); 64-vnitřní záchytka pásu (102);
65-čep vnitřní záchytky pásu (103); 66-pružina
vnitřní záchytky pásu (066); g-střední rameno

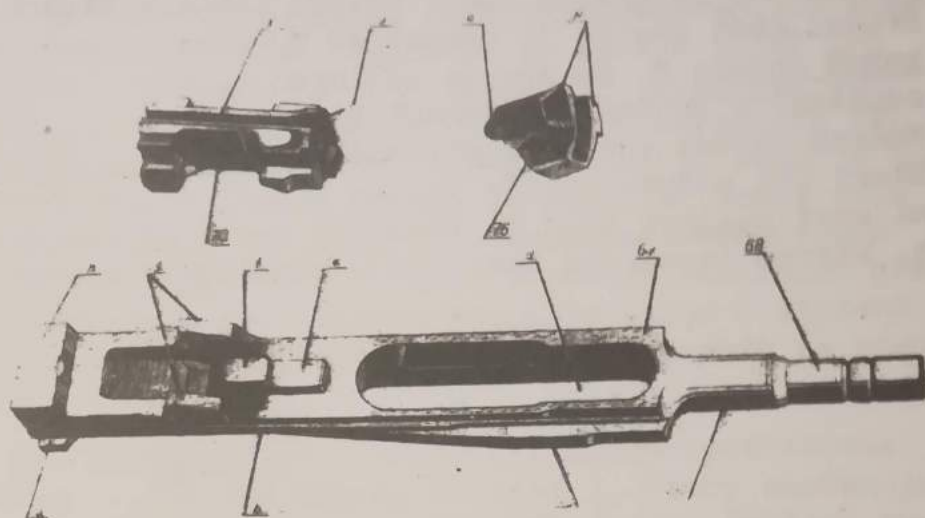
uložená výkyvně na čepu posouvače 61. Na dolní rameno páky je nasazena kladička 62. Kladička přiléhá na šroubovitě zakřivenou plochu spodní pravé lišty nosiče závorníku, která při pohybu nosiče závorníku dopředu naklápí horní rameno posouvače doleva. Vratný pohyb horního ramene (tj.doprava) je ovládán středním ramenem g. Horní rameno posouvače je zakončeno odpruženou západkou 63.

Před posouvačem je na čepu 65 uložena vnitřní záchytka pásu 64, na kterou působí pružina 66.

5. Závěr

(Obr. 9)

25. Závěr umožňuje vlastní činnost kulometu; vy

Obr. 9. Závěr rozebraný

67-nosič závořníku (125); 68-píst (126); 69-kolík pístu (127); 70-závořník (116); 76-závora (122); a-drážka; b,c-šroubové plochy; d-výhozné okénko; e-výstupek; f-odemykací nos; g-unášecí nosy; h-úderný výstupek; j-vysouvací ozuby; k-drážka pro vyhazovač; o-klouby; p-uzamykací ozuby

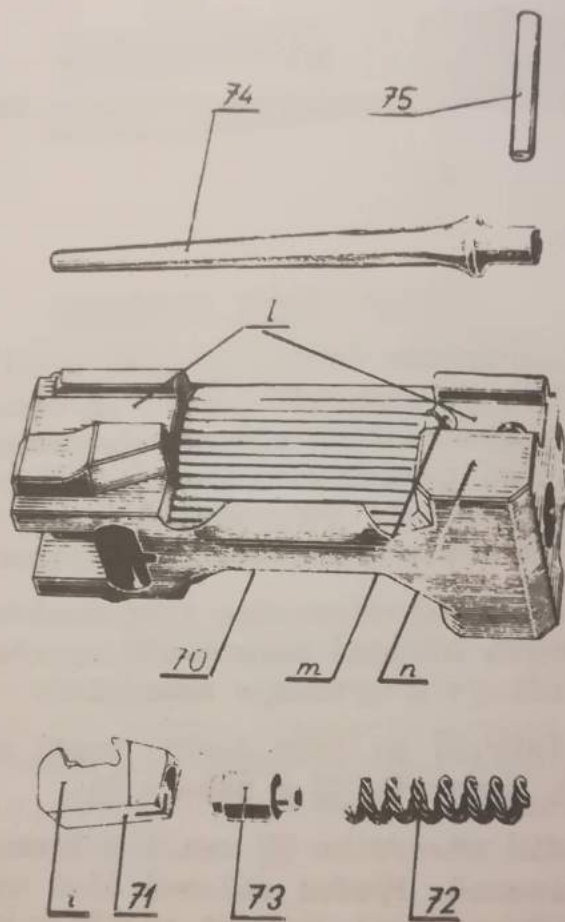
souvá náboj z nábojového pásu a zasouvá ho do nábojní komory, uzamyká nábojní komoru při výstřelu, rozněcuje zápalku náboje a vytahuje nábojnici.

Závěr (obr. 9) má tyto části: nosič závořníku 67 s pístem 68, závořník 70 a závora 76.

36. Nosič závořníku 67 uvádí v činnost závořník, závora a posouvač. Přední válcová část nosiče má píst 68. Proti vyšroubování je píst zajištěn kolíkem pístu 69. Píst má válcovou hlavu se dvěma obvodovými drážkami.

Po obou stranách nosiče závořníku jsou podélné drážky a, jimiž je veden na lištách v pouzdře závěru. Lišty b, c, na pravé straně mají tvar šroubové plochy a uvádějí v pohyb posouvač. Spodní lišta otvírá při

pohybu nosiče dozadu zadní krytku pouzdra závěru.
 Přední část nosiče je uprostřed vybrána a tvoří vý-
bozné okénko d. Za ním je výstupek e, který zabraňuje
 odpálení v případě nedovření hlavně hlavní spojku.
 Směrem dozadu výstupek přechází v odemykací nos f,
 který při pohybu nosiče dozadu sklápí závoru do vybrá-
 ní mezi unášecí nosy g. Vzadu má nosič úderný výstupek
h, kterým dosedá na zadní čelo uzamčeného závorníku.

Obr.10. Závorník rozebraný

70-závorník (116); 71-vytahovač (119); 72-pružina
 vytahovače (121); 73-opěrka vytahovače (120);
74-zápalník (117); 75-kolík zápalníku (118);
i-drápek; l-vodící drážky; m-ložiska; n-výstupek

37. Záv
 lůžko pro dno
 rém se volně
 dno nábojnice
 Horní okraj
 souvacími ozu
 bojového pás
 chází vyhazo
 drážkami l,
 rušeny vybrá
 v půlkruhový
 stranách výs

38. Vy
 nábojnici z
 tlakem pruž
 tahovače tl
 tahovač.

39. Zé
 deformuje č
 ky. Proti v
 kolíkem 75

40. Z
 nábojnici ko
 ných konci
 v ložiskác
 mykací ozu
 šejí tlak
 mykací pol
 dí šikmá
 voru naho
 při rozbí

41.
 řový ozu
 bu dávka

věru.
oří vý-
zabraňuje
u spojku.
nos f,
do vybrá-
výstůpek
vorníku.

37. Závorník 70 (obr.10) má v přední čelní stěně lůžko pro dno nábojnice se středovým otvorem, ve kterém se volně pohybuje zápalník. Do okraje lůžka pro dno nábojnice zasahuje svým drápkem i vytahovač 71. Horní okraj lůžka pro dno nábojnice je ohraničen vysouvacími ozuby j (obr.9), které vysouvají náboj z nábojového pásu. Drážkou k mezi vysouvacími ozuby prochází vyhazovač. Závorník je v pouzdru závěru veden drážkami l, které jsou po obou stranách závorníku přerušeny vybráním pro závoru, která je výkyvně uložena v půlkruhových ložiskách m. Vzádu má závorník po obou stranách výstupky n.

38. Vytahovač 71 (obr.10) vytahuje vystřelenou nábojnici z nábojní komory drápkem i, který zaskakuje tlakem pružiny 72 za okraj dna nábojnice. Pružina vytahovače tlačí na opěrku 73, která přenáší tlak na vytahovač.

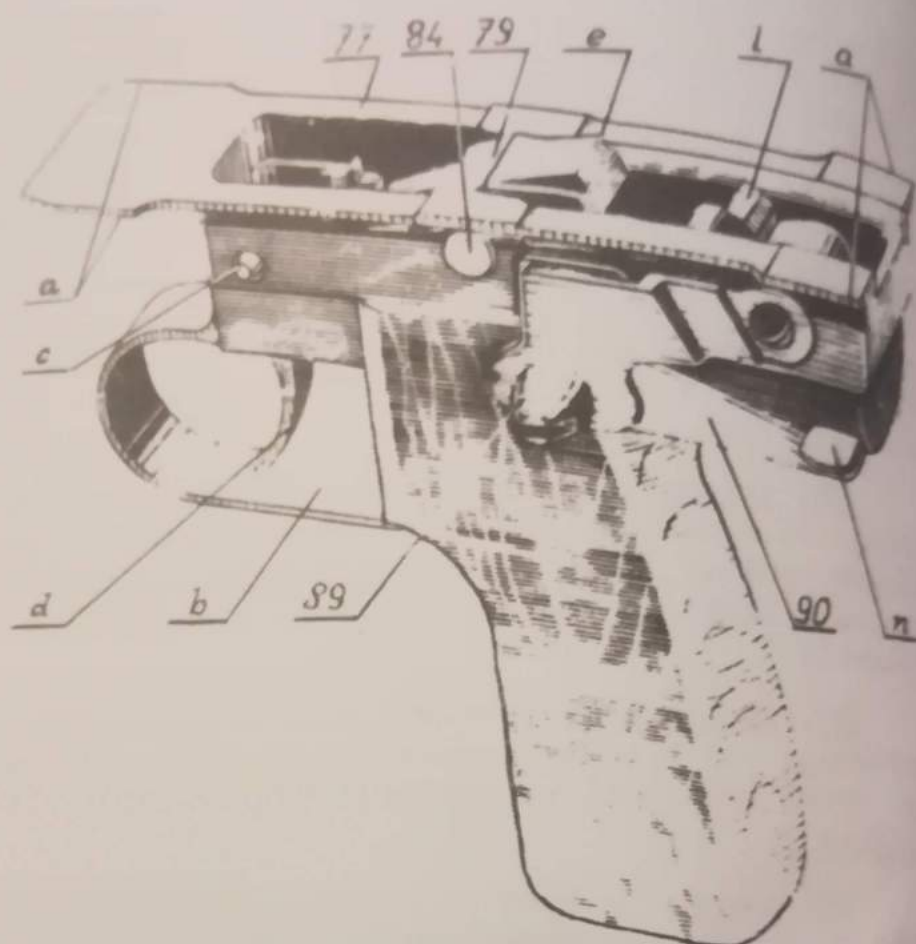
39. Zápalník 74 (obr.10) úderem na dno zápalky deformuje dno zápalky a nastane vznícení složky zápalky. Proti vypadnutí ze závorníku je zajištěn příčným kolíkem 75.

40. Závora 76 (obr.9) provádí vlastní uzamčení nábojní komory. Je podkovovitého tvaru; na obou volných koncích má klouby o, kterými je výkyvně uložena v ložiskách závorníku. V přední části závory jsou uzamykací ozuby p, které v uzamčené poloze závory přenášejí tlak vzniklý při výstřelu na pouzdro závěru. Uzamykací pohyb závory při pohybu nosiče závorníku provádí šikmá ploška mezi unášecími nosy, která zdvihá závoru nahoru. Proti samovolnému vypadnutí z ložisek při rozbírání a skládání je závora zajištěna výstupkem.

6. Spuštěadlo

(Obr.11)

41. Spuštěadlo zachytává nosič závorníku za spoušťový zub, umožňuje natažení a spuštění závěru, střelbu dávkami a zajištění kulometu proti odpálení.

Obr.11. Spuštěadlo-pohled zleva

77-pouzdro spuštěadla (131); 79-spoušťová páka (144);
 84-čep spoušťové páky (145); 89-šroub pojistky (139);
 90-pojistka (134); a-výstupky; b-lučík; c-čep
 spouště; d-jazyček spouště; e-záchyt spoušťové páky;
 l-ozub záchytky spuštěadla; n-křídélko pojistky

Spuštěadlo (obr.11) má tyto části: pouzdro spuštěadla 77, spoušť, spoušťovou páku 79, vypouštěcí páku, záchytku spuštěadla, pojistku 90, páku zadní krytky pouzdra závěru s čepem spouště, pažbičku 92 a šroub pažbičky 92.

42. V pouzdru spuštěadla 77 (obr.11) je uloženo ústrojí spuštěadla, které je svými výstupky a v přední a zadní části vedeno ve spodních drážkách pouzdra zá-

věru. K
 tříni pro
 dvě část

42
 na čepu
 v pouzd
 Stisknu
 závorní
 spouště

Če
 jen s p
 spouště

4
 páku 7
 síči z
 ůvé p
 plocho

4
 při st
 nasun
 záchy
 závorn

páky

loze
 desti
 vybr
 je p
 ně d
 pevn

zách
 la.
 zách
 ovlá

věru. K přední části pouzdra je přivařen lučík b. Vnitřní prostor pouzdra spušťadla je rozdělen můstkem na dvě části.

43. Spoušť je uložena otočně v předním vybrání na čepu c. Vybíhá v jazýček d, který prochází výřezem v pouzdru spušťadla a zasahuje do prostoru lučíku. Stisknutím jazýčku spouště dochází k spuštění nosiče závorníku ze záchyty e spoušťové páky 79. Druhý konec spouště má výřez, kterým prochází vypouštěcí páka.

Čep c, na kterém je uložena spoušť, je pevně spojen s pákou zadní krytky. Páka krytky při stisknutí spouště otvírá zadní krytku pouzdra závěru.

44. Vypouštěcí páka okamžitě uvolňuje spoušťovou páku 79 ze stlačené polohy, aby spoušťový ozub na nosiči závorníku nebyl zachycen hranou záchyty e spoušťové páky, je-li spoušť pomalu uvolněna, ale celou plochou.

45. Spoušťová páka 79 vypouští nosič závorníku při stisknutí spouště. Je to tříramenná páka otočně nasunutá na čepu 84 (obr.11). Zadní rameno slouží jako záchyť e, který zabírá se spoušťovým ozubem na nosiči závorníku.

Pružina spoušťové páky tlačí záchyť e spoušťové páky 79 z pouzdra spušťadla.

46. Záchytká spušťadla drží spušťadlo v zadní poloze svým ozubem 1, který zapadá do výřezu záchytné destičky uzávěry pouzdra závěru. Je umístěna v zadním vybrání pouzdra spušťadla; do výřezu záchytné destičky je přitlačována pružinou. Záchytká vybíhá na levé straně dopředu v rameno, na kterém je šroubem výkyvně připevněna pojistka 90.

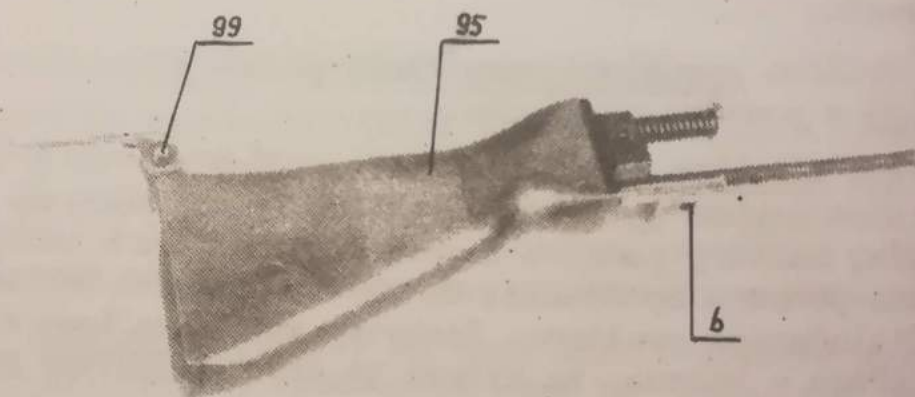
47. Pojistka 90 při zajištění zabráňuje snížení záchyty spoušťové páky e a uvolnění záchytky spušťadla. Pojistka je šroubem 89 výkyvně připevněna na raměni záchytky spušťadla. Má dozadu vybíhající křídélko n k ovládní pojistky a svislé raménko s čepem, který

při zajištění vsune pod záchyt spoušťové páky, čímž znemožní jeho snížení a tím vypuštění nosiče závorníku. Na vnější straně pojistky jdou dva kuželové výstupky pro zajištění polohy pojistky. Zapadají do jedné ze dvou dvojic důlků na rameni záchytky spušťadla. Pojistka je na rameno záchytky spušťadla přitisknuta zpruhou, uloženou pod hlavou šroubu pojistky. Vysoká hlava šroubu slouží k ovládání záchytky spušťadla palcem pravé ruky.

48. Pažbička je dřevěná a slouží k držení a ovládní spušťadla a kulometu; je nasazena na pouzdro spušťadla a k němu připevněna šroubem.

7. Pažba s uzávěrou pouzdra závěru
a vratnou pružinou
(Obr.12)

49. Pažba 95 (obr.12) umožňuje správné přilícení opření o rameno při střelbě. Hlaviště pažby je opatřeno kovovou botkou. Na horní straně má botka oko,

Obr.12. Pažba

95-pažba (181); 99-čep ramenní opěry (184);
b-výřez pro záchytku spušťadla

kterým prochází čep 99, na kterém je otočně nasunuta ramenní opěra. Čep ramenní opěry 99 má po pravé stra-

ně oko, do kterého se navléká závěska k zavěšení jednotného popruhu ručních zbraní.

50. K uzávěře pouzdra závěru je pažba připevněna šroubem, který prochází válcovým otvorem v pažbě. Šroub pažby je dutý a slouží jako vedení pro vratnou pružinu.

Uzávěra pouzdra závěru má hranolovité vedení, kterým je zasunuta v pouzdru závěru. Proti vysunutí je zajištěna spojovacím kolíkem 44 (obr.6). Vespod je uzávěra prodloužena a tvoří záchytnou destičku s výřezem b pro záchytku spušťadla.

51. Nárazník je posuvně uložen v horní části uzávěry a tlumí při výstřelu zpětný ráz. Na nárazník naráží závorník. Na nárazníku je navlečena pružina.

52. Vratná pružina je vedena v dutině šroubu pažby, vrací závěr do přední polohy. Je nasunuta na vodítku, které je prodlouženo vodící tyčinkou. Vodící tyčinka má na jednom konci kulovité rozšíření, kterým je vedena ve vodítku a na druhém konci má válcovitou hlavičku, za kterou je zaklesnuta uzávěra vratné pružiny.

HLAVA 3

PŘÍSLUŠENSTVÍ, ZÁLOŽNÍ A VÝSTROJNÍ SOUČÁSTKY 7,62mm UNIVERZÁLNÍHO KULOMETU vz.59 A JEJICH POPIS

1. Všeobecně

53. Příslušenství, záložní a výstrojní součástky jsou určeny k přípravě univerzálního kulometu vz.59 ke střelbě, k odstranování poruch během střelby, k rozbiřání a skládání kulometu, k čištění a konzervování, k udržování kulometu v bojové pohotovosti a k výměně vadných součástek.

54. Ke každému univerzálnímu kulometu vz.59 patří:

- příslušenství a
- souprava záložních a výstrojních součástí I.

Kromě toho se vždy pro každé dva kulometry přiděluje jedna souprava výstrojních součástí II. Tato souprava výstrojních součástí II se přiděluje ještě jednou navíc pro každých šest kulometů.

Pro každých sto kulometů se ještě přiděluje souprava záložních součástí III.

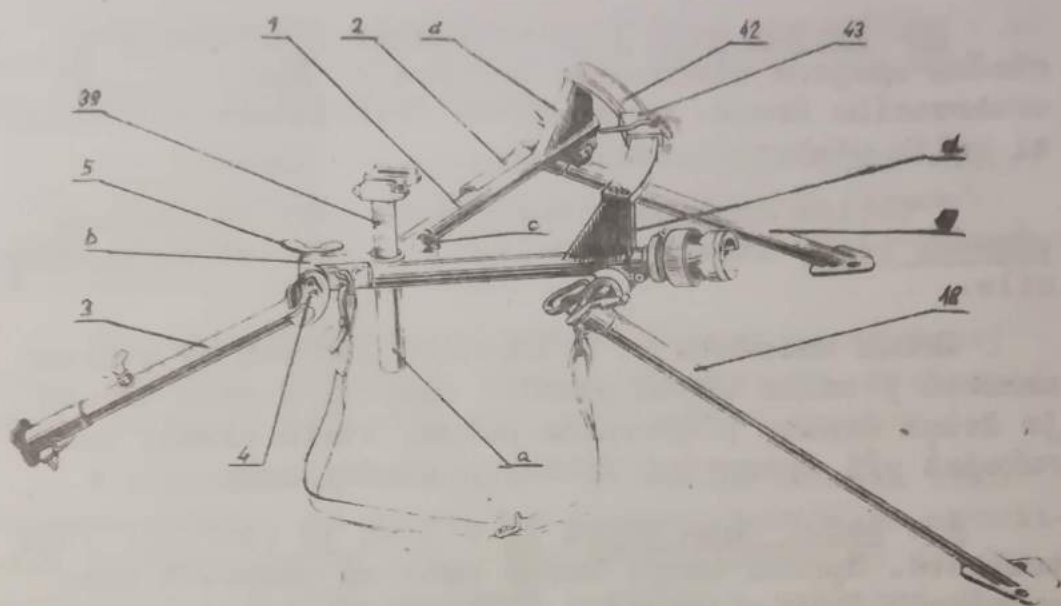
2. Příslušenství

55. K příslušenství univerzálního kulometu vz.59 patří:

- podstavec,
- nábojový pás (22 kusů),
- závěsná schránka (na jeden nábojový pás) (2 ks),
- schránka na pět nábojových pásů (4 kusy),
- jednotný popruh ručních zbraní (4 kusy),
- závěska pro popruh (4 kusy),
- lehká hlaveň,
- povlak na hlaveň,
- dvojnožka,
- dalekohled zaměřovací $4 \times 8^\circ$ s držákem dalekohledu,
- kulometní kniha

Popis příslušenství a jeho použití

56. Podstavec (obr.13) slouží k upevnění 7,62mm univerzálního kulometu vz.59 a dává mu stabilitu při střelbě na pozemní cíle. Umožňuje rychlou změnu polohy střelby na vzdušné cíle. Při střelbě na pozemní cíle se dá měnit palná výška zbraně od 300 do 500 mm. Pro střelbu na vzdušné cíle se připraví velmi snadno použitím nastavců.

Obr.13. Podstavec 7,62mm univerzálního kulometu vz.59
1-rám podstavce (900); 2-lišta pro nábojový pás (036);
3-přední noha (039); 4-utahovací šroub přední
 nohy (146); 5-utahovací matice (141); 17-zadní noha
 pravá (906); 18-zadní noha levá (904); 39-náměrový
 šroub (147); 42-vodicí lišta odměrové kluzavky (085);
43-odměrová kluzavka (086)

Podstavec 7,62mm univerzálního kulometu vz.59 (obr.13) je složen z rámu 1, z přední nohy 3, ze zadní nohy pravé 17, ze zadní nohy levé 18, ze dvou nástavců, z náměrového řídicího, z náměrového šroubu 39, vodící lišty 42 a odměrové kluzavky 43.

57. Rám podstavce 1 (obr.13) je trubkový a je svařen z pouzdra a náměrového šroubu, ze dvou trubkových ramen, z držáku b přední nohy a trubky c pro nasunutí nástavců. Na volných koncích obou ramen rámu jsou přivařeny nosníky d, na kterých je přišroubována vodící lišta 42 odměrové kluzavky. Pod nosníky jsou kotouče s čelním vrubovým ozubením pro upevnění levé 18 a pravé 17 zadní nohy. Stejně vrubové ozubení má držák b přední nohy. V levém rameni rámu je uložen náměrový hřídel. Na pravém rameni je třemi šrouby upev-

něna lišta 2, po které se smyká nábojový pás.

58. Přední noha 3 je trubková. S držákem b je otočně spojena utahovacím šroubem 4. Závitová část utahovacího šroubu má kruhovou dražku, kterou prochází kolík utahovací matice 5.

V dutině druhého konce přední nohy je uložena výsuvná část, které se používá při střelbě na vzdušné cíle.

Držák kulometu má drážky, do kterých se kulomet nasouvá předním čepem pouzdra závěru. K čelu držáku je dvěma šrouby připevněna patka, která slouží jako rukojeť při vysouvání držáku z přední nohy.

59. Zadní noha pravá 17 i levá 18 (obr.13) jsou trubkové. Spodní konec každé nohy má patku. K rámu podstavce jsou připevněny utahovacími šrouby.

60. Nástavce slouží k podepření podstavce při střelbě na vzdušné cíle. Jsou zasunuty v zadních nohách. Oba nástavce jsou úplně stejné - je lhostejno, který se opře o zem a který se zasune do trubky c (obr.13).

61. Náměrové řídicí slouží k udílení náměru kulometu, upevněnému na podstavci. Skládá se z náměrového hřídele, čočítka, západky náměrových narážek, čelisti náměrové brzdy, lůžka čelisti náměrové brzdy, matice náměrové brzdy, náměrových narážek a matice náměrových narážek.

62. Náměrový šroub 39 (obr.13) slouží k převádění otáčivého pohybu náměrového hřídele ve svislý pohyb.

Vrchní konec náměrového šroubu má lůžko s drážkami pro zasunutí předního čepu kulometu.

62. Vodicí lišta 42 (obr.13) slouží pro vedení odměrové kluzavky 43. Vodicí lišta 42 je připevněna k nosníku rámu šrouby a kolíky. Vrchní strana vodicí lišty je plochá, spodní strana má drážku ve tvaru "T". Na vnější straně vodicí lišty je vyryta odměrová stup-

nice.

64. Odměrová kluzavka 43 (obr.13) se pohybuje po vodící liště a slouží k upevnění kulometu. Kulomet se ke kluzavce připevňuje čepem.

Pro ustavení kluzavky na libovolném místě vodící lišty má kluzavka odměrovou bradu. Vlastní činnost brady provádí šroub, který je ovládán pákou, nasazenou na drážkovém konci šroubu.

65. Otáčením točítka směrem doleva se náměrový šroub vysouvá, otáčením doprava se zasouvá. Nastavený náměr je možno zajistit otočením matice doprava.

V případě, že je třeba střílet na několik cílů různými náměry, na které byl kulomet zastřílen, používají se náměrové narážky. Při nastřelování na cíl se pootáčením rozmístí náměrové narážky o potřebné úhly a zajistí se dotažením matice doleva. Vysunutá západka náměrových narážek dovoluje udělovat kulometu náměr jen v rozmezí úhlu mezi dvěma náměrovými narážkami.

66. Nábojový pás slouží k přivádění nábojů do kulometu. Je složen z padesáti kovových článků spojených navzájem spojovacími spirálami.

Jazyk usnadňuje zavedení nábojového pásu při nabíjení kulometu. Vnější spojovací část koncového článku je upravena tak, že umožňuje spojení koncového článku s počátečním článkem. Tím je umožněno spojovat nábojové pásy v libovolně dlouhé celky. Při spojování dvou nábojových pásů je nutno, aby počáteční článek byl bez náboje. Teprve po zaklesnutí koncového článku druhého nábojového pásu do počátečního článku prvního nábojového pásu se do počátečního článku vsune náboj. Vsunutý náboj zajišťuje oba články proti rozpojení.

67. Závěsná schránka je plechová a slouží k ukládání padesátičládkového pásu s náboji. Schránka se nasazuje na skluzavku z pravé strany. Používá se hlavně při střelbě při přemístování v chodu a při střelbě na vzdušné cíle.

Víko schránky je ke schránce připevněno čepem, který je na obou koncích rozklepaný. Víko má po obou stranách bočnice se záchyty, kterými se schránka nasunuje na vedení skluzavky.

V přední části schránky je umístěna trubka a slouží jednak jako vedení pro nábojový pás a jednak jsou v ní umístěny západky.

68. Schránka na pět nábojových pásů slouží k ukládání a dopravě nábojových pásů. Schránka je plechová a má víko, které je ke schránce otočně připevněno na čepu. Víko se uzavírá pomocí západek, které tlakem zpruhy zapadají do otvorů ve schránce. K víku je připevněn popruh, který slouží k přenášení schránky. Při střelbě je schránka umístěna vpravo od kulometu. Víko schránky je úplně otevřeno a nábojový pás se posouvá po trubce.

69. Jednotný popruh ručních zbraní slouží k nošení kulometu; je 1220 mm dlouhý a 26 mm široký.

Závěska slouží pro připevnění popruhu ke kulometu. Je to drátěný kroužek.

70. Lehká hlaveň je popsána ve stati Lehká hlaveň.

Povlak na hlaveň je zhotoven z plachteviny.

71. Dvojnožka slouží jako podpora univerzálního kulometu vz. 59 při střelbě, není-li použit podstavec. Má výsuvné nožky; výšku dvojnožky od osy hlavně lze měnit od 280 mm do 340 mm po 10 mm (6 poloh).

Skládá se z vnější nožky pravé a levé, z vnitřní nožky pravé a levé, ze dvou odpružených západek, z vidlice nožek, šroubu vidlice nožek a zpruhy nožek.

Vnější nožky (pravá a levá) jsou duté. Nožky mají nahore hlavu, ve které je otvor pro šroub vidlice nožek a lůžko pro pružinu nožek, která rozpírá nožky.

Vnitřní nožky (pravá a levá) jsou výsuvně uloženy ve vnějších nožkách. Na spodním konci mají přivařeny opěrné patky.

Vidlice nožek slouží k připojení dvojnožky ke kulometu. Nahoře má oko, kterým se nasazuje na čep ve spodní části nosiče mušky.

Nožky jsou k vidlici připevněny šroubem.

72. Dvojnožka s pevnými nožkami je použita u kulometů prvních sérií vyrobených v roce 1960. Slouží rovněž jako podpora kulometu při střelbě.

73. Zaměřovací dalekohled 4x8° s držákem dalekohledu. Dalekohled je popsán ve stati mířidla č. 21 a č. 24. Držák je s dalekohledem spojen pomocí rybinovité drážky. Spojení je nerozbitelně zajištěno dvěma kolíky. Ostatní součástky držáku (kluzátko, matice kluzátka, pružina západky) jsou stejné jako u držáku infraďalekohledu, rovněž nasazení na kulomet se provádí stejným způsobem (viz č. 80).

74. Kulometní kniha. Do ní je nutno zaznamenat každou střelbu a vše, co má vliv na jakost, trvanlivost a upotřebitelnost kulometu.

Za správné vedení kulometní knihy je odpovědný velitel jednotky.

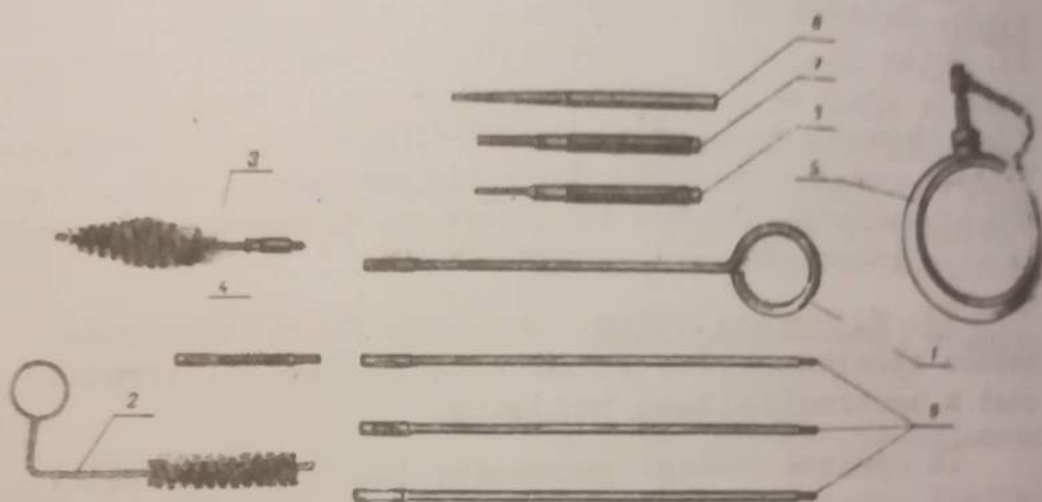
3. Souprava záložních a výstrojních součástí I univerzálního kulometu vz.59

(Obr.14)

75. Do soupravy záložních a výstrojních součástí I patří:

- vytěrák,
- žíněný kartáček na vývrt hlavně,
- žíněný kartáček na nábojní komoru,
- koudelkáček,
- stříkací olejníčka,
- speciální klíč,
- průbojníky (3 kusy),
- brašna střelce,
- muška,

- pružina vytahovače (2 kusy),
- opěrka vytahovače (2 kusy),
- vytahovač (2 kusy),
- kolík zápalníku (2 kusy),
- zápalník (2 kusy),
- pojistník hlavňové spojky,
- závlačka záchytek pásu lxb.

Obr. 14. Souprava záložních a výstrojních součástek I

- 1-vytěrák s rukojetí (340); 2-žíněný kartáček na nábojní komoru (350); 3-žíněný kartáček na vývrt hlavně (974); 4-koudelníček (346); 5-olejnička stříkací (975); 6-průbojník \varnothing 3 (352); 7-průbojník \varnothing 5 (353); 8-ocelový průbojník měkký (351); 9-díl vytěráku (341)

4. Souprava výstrojních součástek II
univerzálního kulometu vz. 59

76. Souprava výstrojních součástek II se používá v bojové výdejně při plnění nábojových pásů.

Do soupravy patří:

- 35 nábojových pásů,

- 2 plničky,
- 7 schránek na pět nábojových pásů,
- truhlík na výstrojní součástky II.

5. Souprava záložních součástek III
univerzálního kulometu vz.59

77. Souprava záložních součástek III slouží pro opravu kulometu v dílnách útvaru.

6. Pomůcky pro cvičnou střelbu a držáky
infradalekohledu

78. K pomůckám pro cvičnou střelbu patří:

- zařízení pro cvičnou střelbu a
- cvičný násadec.

Držáky infradalekohledu jsou dvojího provedení:

- držák infradalekohledu při použití podstavce a
- držák infradalekohledu při použití dvojnožky.

79. Zařízení pro cvičnou střelbu se používá jednak při střelbě cvičnými náboji, jednak při střelbě redukovanými náboji. Účelem tohoto zařízení je přidržovat cvičný nebo redukovaný náboj (oba jsou kratší než ostré náboje) v okamžiku, kdy je vysouván z pásu a jeho přední část ještě není zasunuta v nábojní komoře. Náboj je přidržován chapadlem, které se nárazem závorníku sklopí do výřezu. Během kývnutí chapadla směrem k ústí hlavně je přední část náboje spolehlivě zavedena do nábojní komory.

Zařízení pro cvičnou střelbu se upevňuje na vnitřní stranu přední čelní stěny skluzavky pomocí šroubů. Vložka se umísťuje:

- při střelbě cvičnými náboji mezi tělo a čelní stěnu skluzavky;
- při střelbě redukovanými náboji mezi čelní stěnu skluzavky a hlavy šroubů (redukovaný náboj je poně-

kud delší než cvičný).

Při střelbě cvičnými náboji je nutno použít kromě zařízení pro cvičnou střelbu také cvičného násadce, který se po sešroubování tlumiče ohně našroubuje na ústí hlavně.

80. Držák infradalekohledu slouží k upevnění kulometního zaměřovacího infradalekohledu^x) na kulomet. Skládá se z držáku, kluzátka, matice kluzátka, dvou západek, dvou pružin západek a nosné lišty. Držáky se liší od sebe pouze tvarem těla držáku. Ostatní součástky jsou úplně stejné.

Držák infradalekohledu nasadíme na zadní část pouzdra závěru shora. Držák nasunujeme na rybinovité drážky směrem dopředu, přičemž palcem levé ruky přitlačujeme kluzátko k pouzdru závěru. Až ucítíme, že výstupek kluzátka zapadl do odpovídajícího vybrání na pouzdru závěru, přitáhneme matici kluzátka doprava na doraz.

HLAVA 4

STŘELIVO PRO 7,62mm UNIVERZÁLNÍ KULOMET vz.59

1. Druhy a popis nábojů

(Obr.15)

81. Ke střelbě z kulometu a pro výcvik ve střelbě a v zacházení s kulometem se používá 7,62mm nábojů (okrajových). Náboje jsou podle svého určení různě konstruovány a dělí se na náboje ostré a výcvikové.

82. Ostré náboje se dělí na

- náboje s normálními střelami a

x) Podrobný popis infradalekohledu viz předpis "Kulometní zaměřovací infradalekohled PPN-2 (ППН-2)", evid.zn. Dě1-26-4.

- náboje se speciálními střelami.

Nábojů s normálními střelami se používá k ničení živé síly nepřítele; jsou to

- 7,62mm náboj se střelou s ocelovým jádrem vz.59 (7,62-59) a

- 7,62mm náboj s těžkou střelou (7,62-Tž).

Nábojů se speciálními střelami se používá k označování cílů, k opravě střelby, k zapalování hořlavín a lehkých zápalných předmětů a k ničení slabě pancéřovaných cílů apod.

K těmto nábojům patří

- 7,62mm náboj průbojný zápalný (7,62-PZ),

- 7,62mm náboj s těžkou střelou svíticí (7,62-TžSv),

- 7,62mm náboj zástřelný zápalný (7,62-Záz).

Popis ostrých nábojů a jejich činnost

83. 7,62mm náboj se střelou s ocelovým jádrem vz.59 (obr.15) se skládá z nábojnice 1, prachové náplně 2, zápalky 3 a ze střely 4.

Váha náboje je 20,45 - 23,20 g.

Nábojnice 1 spojuje všechny části náboje v jeden celek. Vyrábí se z oceli, je fosfátovaná a lakovaná.

Na nábojnici rozeznáváme:

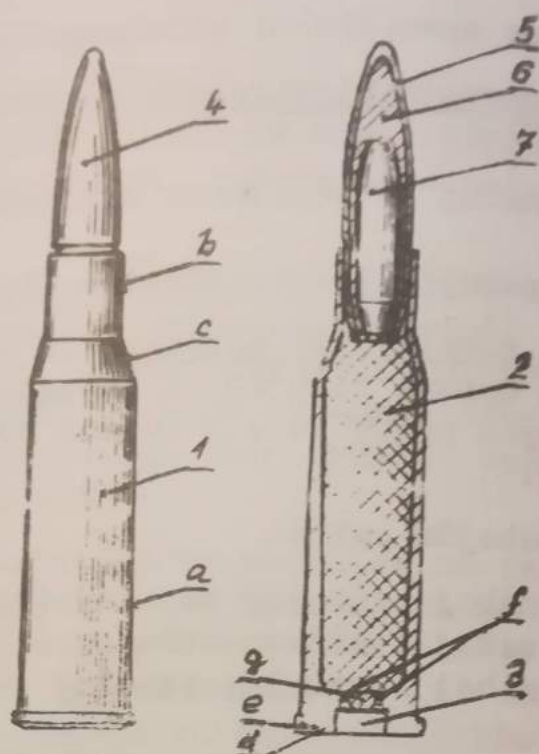
- tělo nábojnice a, krček b, opěrný kužel c, dno nábojnice d a okraj nábojnice e.

Nábojnice je stejná pro všechny druhy ostrých i výcvikových nábojů.

Hřet střely je nabarven stříbrnou barvou.

Střela váží 9,6 g.

84. 7,62mm náboj s těžkou střelou je vyráběn se střelou dvojího provedení: **A** - střela s plncolověným jádrem nebo **B** - střela s ocelovým jádrem.

Obr.15. 7,62mm náboj se strelou s ocelovým jádrem vz.59

1-nábojnice; 2-prachová náplň; 3-zápalka; 4-střela;
 5-ocelový plášť; 6-olověná košilka; 7-ocelové jádro;
 g-tělo nábojnice; b-krček; c-opěrný kužel; d-dno
 nábojnice; e-okraj nábojnice; f-zátravky;
 g-kovadlinka

Kroty střel těchto nábojů nemají zvláštních rozlišovacích znaků.

Střela váží 11,8 g. Největší dostřel 4.800 m.

85. 7,62mm náboj průbojný zápalný se používá k zapalování lehce vznětlivých látek (benzínu apod.).

Průbojně zápalná střela. Při nárazu na překážku ocelové jádro probíjí, přičemž se současně nárazem vznítí zápalná slož, od které se zažehnou lehce vznětlivé látky.

Krot střely je nabarven červeným a pod ním černým proužkem.

Střela váží 10,3 g.

86. 7,62mm náboj s těžkou střelou svíticí má střelu složenou z ocelového pláště, olověné košilky a stopovky. Hořením svíticí složky vzniká jasné červené světlo, které umožňuje sledovat střelu na její dráze.

Hrot střely je nabarven zeleně. Střela váží 11,75g.

87. 7,62mm náboj zástřelný zápalný slouží k označení místa dopadu střely za denního světla. Po dopadu střely se vytvoří záblesk a kouřový obláček.

Hrot střely je nabarven červeným proužkem. Střela váží 10 g.

88. K výcvikovým nábojům patří

- 7,62mm náboj s těžkou střelou školní (7,62-Šk),
- 7,62mm náboj cvičný okrajový (7,62-Cv-okraj) a
- 7,62mm náboj redukovaný (7,62-Rd).

89. 7,62mm náboj s těžkou střelou školní slouží k výcviku v zacházení s kulometem, hlavně k výcviku v nabíjení a vybíjení kulometu. Na rozlišení od ostrého náboje má nábojnice školního náboje pět podélných prolisovaných drážek. Nábojnice je prázdná.

90. 7,62mm náboj cvičný okrajový slouží k výcviku ve střelbě. Krček nábojnice je na konci zaškrcený. Při střelbě s cvičnými náboji musí být na ústí hlavně nasroubován cvičný násadec a na skluzavce musí být připevněno zařízení pro cvičnou střelbu.

Při střelbě cvičnými náboji nutno počítat s ohroženým prostorem do 10 m před ústím hlavně.

91. 7,62mm náboj redukovaný má střelu značně lehčí než ostatní náboje. Redukovaný náboj se používá pro výcvik ve střelbě na pozemní i vzdušné cíle na posádkových a plukovních střelnicích na krátké vzdálenosti.

Při střelbě redukovanými náboji musí být na skluzavce připevněno zařízení pro střelbu redukovanými náboji.

Hrot střely je nabarven bíle. Střela váží 3 g.

2. Balení nábojů pro 7,62mm univerzální kulomet vz.59

92. Ostré náboje pro 7,62mm univerzální kulomet vz.59 jsou baleny do papírových kartónů bez páskových zásobníků.

Kartóny s náboji jsou uloženy v krabici z pozinkovaného plechu.

Zaletovaná krabice s náboji je vložena do dřevěného truhlíku na náboje PM-2; rozměry truhlíku 353x x323x189 mm.

Na čelní stěně truhlíku jsou ve zkratkách černou barvou našablonovány údaje o nábojích.

3. Plnění nábojových pásů

93. Nábojové pásy plníme buď plničkou nebo ručně.

Plničkou plníme nábojové pásy tak, že do ústí plničky vsuneme prázdný nábojový pás směrem od páky plničky tím způsobem, že otvorem prostrčíme jazyk pásu, který povytáhneme z ústí plničky. Potom pohybováním páky plničky vtlačujeme náboje do článků pásu.

Ručně plníme nábojový pás tak, že do každého článku pásu vtlačíme náboj tak, aby ohnutý konec článku se opíral o dno náboje.

Jestliže je třeba naplnit nábojový pás menším počtem nábojů než padesát, je nutno pás plnit tak, aby prázdné články nezůstaly na konci nábojového pásu, tj. plní-li se například do nábojového pásu 20 nábojů, zůstane od jazýčku 30 článků prázdných.

94. V nedotknutelné zásobě musí zůstat vždy dva naplněné padesátiranové nábojové pásy, které smí střelec použít jen se souhlasem velitele.

Č Á S T II

ČINNOST UNIVERZÁLNÍHO
KULOMETU A PORUCHY PŘI
STŘELBĚ, UKLÁDÁNÍ, PROHLÍDKY,
OŠETŘOVÁNÍ, OPRAVY
A NASTŘELOVÁNÍ 7,62mm
UNIVERZÁLNÍHO KULOMETU vz.59

HLAVA I

ČINNOST ČÁSTÍ A ÚSTROJÍ 7,62mm UNIVERZÁLNÍHO
KULOMETU vz.59 PŘI STŘELBĚ V SESTAVĚ S LEHKOU
HLAVNÍ A DVOJNOŽKOU

(Obr.16)

1. Příprava univerzálního kulometu ke střelbě

95. Kulomet je nutno před střelbou nejprve zba-
vit konzervačního materiálu, potom rozebrat a všechny
součástky vytrít do sucha.

96. Po úplném složení kulometu se ručním stažením
spuštěadla (natažením závěru) a spuštěním přezkouší
správná činnost sestaveného závěru, spuštěadla a poda-
vače.

Není dovoleno provádět přezkušování činnosti
zbraně bez vložené hlavně, aby nedošlo při spuštění
k poškození lůžka pro uložení hlavně a při odklopené
hlavně spojce doprava k poškození jejího pojistníku.

97. Za pochodu nese střelec kulomet na popruhu.

Nábojní komora je prázdná, závěr je v přední krajní poloze. Spuštěadlo je v zadní poloze. Křídélko pojistky je v poloze "Zajištěno" a víčko přívodky pásu a víčko vývodky pásu jsou uzavřeny. Rámec hledí je sklopen.

96. 96. Univerzální kulomet v sestavě s lehkou hlavní a dvojnožkou se připraví ke střelbě takto:

- víčko přívodky pásu a vývodky pásu se otevře, potom se odklopí víko skluzavky a na skluzavku se zavěsí schránka s nábojovým pásem,

- jazyk nábojového pásu se částečně protáhne na levou stranu kulometu tak, aby pouze oko jazyku vystoupilo z vývodky pásu,

- víko skluzavky se uzavře a tahem za oko jazyku se dotáhne nábojový pás doleva na doraz. Tím je první článek s nábojem zaklesnut za odpruženou záchytku horního ramene posouvače,

- pojistka se odjistí přestavením křídélka pojistky směrem dolů,

- pažbička spuštěadla se sevře pravou rukou, palcem se stlačí šroub pojistky na doraz směrem dolů, přitom se zároveň stiskne spoušť,

- tlakem na pažbičku se přesune spuštěadlo do přední krajní polohy a uvolní se jak spoušť tak i šroub pojistky,

- táhnutím za pažbičku se stáhne spuštěadlo do zadní polohy (natáhne se závěr), až záchytká spuštěadla zaskočí do výřezu záchytné destičky uzávěry pouzdra závěru. Při tomto pohybu se překonává odpor vratné pružiny, která je stlačována,

- křídélko pojistky se přestaví do polohy "Zajištěno" (nahoru), nebude-li bezprostředně stříleno,

- hledí se vztyčí a nastaví se potřebná dálka.

Poznámka. Použije-li se ke střelbě schránka na

pět nábojových pásů, umístí se vpravo od kulometu, zavedení pásu do kulometu se provede obdobně, avšak není nutno otvírat víko skluzavky. Otevře se pouze víčko vývodky pásu (odtažením proti směru střelby) a víčko přívodky pásu (směrem nahoru).

99. Když je kulomet připraven ke střelbě, střelec zaujme co nejvýhodnější a nejpevnější polohu ke střelbě, ve které dosáhne správného a stále stejného zasazení pažby do ramene, co nejvhodnější a nejvýhodnější polohy těla, rukou a nohou.

Základní polohou ke střelbě z univer. kulometu je poloha vleže. Z okopů nebo jiných krytů můžeme střílet z polohy vkleče, vsedě a vstoje; při zteči střílí střelec za pohybu.

Po odjištění a pečlivém zamíření může střelec stisknutím spouště zahájit střelbu.

Všeobecně o činnosti částí a ústrojí univerzálního kulometu

100. Samočinná střelba kulometu je založena na využití prachových plynů, unikajících při výstřelu z hlavně. Část prachových plynů vniká při výstřelu z hlavně plynovým kanálkem a regulátorem do pístové trubice. Regulátor má dvě nastavitelné polohy, které umožňují vnikání buď většího nebo menšího množství prachových plynů. Poloha, při které regulátorem proniká větší množství prachových plynů, nastavuje se při střelbě za ztížených podmínek (mráz, prašné prostředí, nedostatečně naolejované kluzné plochy), kdy je buď tlak prachových plynů nižší nebo závěrové ústrojí kulometu musí překonávat větší odpory.

101. Prachové plyny, které vniknou do pístové trubice, tlačí na píst spojený nosičem závorníku a ženou ho dozadu (proti směru střelby). Nosič závorníku se začne pohybovat dozadu nejprve samostatně. Po proběhnutí určité dráhy (asi 14 mm) zkosená plocha odemkacího nosu nosiče vykývne závoru a uzamčené polohy

(z vybrání v lištách pouzdra závěru) a unášecí nosy nosiče se opřou do výstupků na závorníku. Od tohoto okamžiku se všechny části závěru, tj. nosič závorníku s pístem, závorník a závora, pohybují společně dozadu.

Závorník unášený nosičem závorníku vytáhne vystřelenou nábojnici z nábojní komory pomocí vytahovače, který je svým drápkem zaklesnut za okraj dna nábojnice. Při pohybu dozadu narazí nábojnice svým dnem na vyhazovač, čímž je vymrštěna okénkem v nosiči závorníku směrem dolů z pouzdra závěru.

102. Během celého pohybu závěru dozadu je stlačována vratná pružina, čímž se v ní shromažďuje energie potřebná pro pohyb závěru dopředu. V poslední části své dráhy je závěr brzděn nárazníkem.

103. V zadní poloze je závěr zachycen (není-li stisknuta spoušť) záchytem spoušťové páky. Spuštění nosiče ze záchytu se provádí stisknutím spouště. Proti nezamýšlenému spuštění je možno kulomet zajistit přestavením křídélka pojistky nahoru. Tím se pojistka zasune pod spoušťovou páku, čímž je znemožněno snížit spoušťovou páku (spoušť nejde stisknout).

Z kulometu lze střílet malými nebo velkými dávkami podle toho, jak dlouho je spoušť stisknuta. Vypálení jednotlivé rány závisí na zručnosti střelce jak rychle uvolní stisknutou spoušť.

104. Podávací ústrojí má za úkol včas podat náboj do polohy před závorník tak, aby mohl být při pohybu závěru dopředu vysunut z nábojového pásu a zasunut závorníkem do nábojní komory. Nábojový pás je podáván do pouzdra závěru posouvačem, jehož kývavý pohyb vzniká šroubovými plochami na pravé straně nosiče závorníku. Na tyto plochy doléhají ramena posouvače, z nichž spodní je opatřeno kladičkou. Při pohybu závěru dozadu nabíhá kladička spodního ramene posouvače na zvyšující se šroubovou plochu nosiče závorníku, takže vrchní rameno posouvače posune nábojový pás o jeden

článek směrem do pouzdra. Tento článek je zachycen vnitřní záchytkou nábojového pásu. Při pohybu závěru dopředu je posouvač vyklápěn svým středním ramenem směrem od pouzdra závěru a následující článek nábojového pásu je zadržován vnějšími záchytkami nábojového pásu.

105. Po vystřelení posledního náboje je nábojový pás ze zbraně samočinně vyhozen. Zůstane-li závěr v zadní poloze, je možno zasunout do zbraně nový nábojový pás a pokračovat ve střelbě bez jakýchkoli dalších úkonů. Zůstane-li závěr v přední poloze, je nutno po vložení nábojového pásu závěr znovu natáhnout.

2. Poloha částí a ústrojí univerzálního kulometu před nabitím a nabití kulometu

Poloha částí a ústrojí univerzálního kulometu před nabitím

106. Před nabitím jsou části a ústrojí kulometu v této poloze:

- a) Nosič závorníku je v přední krajní poloze. Píst je zasunut v pístové trubici.
- b) Závorník doléhá na čelo hlavně.
- c) Závora je zasunuta svými uzamykacími ozuby ve vybráních v lištách pouzdra závěru.
- d) Vratná pružina se opírá do lůžka v nosiči závorníku.
- e) Spušťadlo je v zadní poloze. Křídélko pojistky je přestaveno do polohy "Zajištěno".
- f) Zadní krytka je uzavřena.

Poloha částí a ústrojí univerzálního kulometu
při nabíjení

(Obr. 16)

107. K nabití kulometu ke střelbě se závěsnou schránkou je třeba:

- odklopit víko skluzavky a otevřít víčko přívodky pásu,
- nasunout závěsnou schránku na skluzavku,
- vsunout nábojový pás do kulometu,
- uzavřít víko skluzavky,
- odjistit kulomet stlačením šroubu pojistky směrem dolů, stisknout spoušť a spušťadlo přesunout do přední krajní polohy,
- uvolnit stisknutou spoušť a šroub pojistky a stáhnout spušťadlo do zadní polohy (natáhnout závěr) až záchytká spušťadla zaskočí do výřezu v záchytné destičce uzávěry pouzdra závěru,
- zajistit kulomet, nebude-li bezprostředně střeleno.

108. Víko skluzavky se otevře stlačením záchyty víka ve směru střelby.

Nasunutí závěsné schránky na skluzavku lze provést jen při otevřeném víku skluzavky.

109. Nábojový pás musí být zasunut do kulometu tak, aby se první článek opíral o vnitřní záchytku nábojového pásu.

Při stisknutí spouště před posouváním spušťadla dopředu se vykloní páka krytky a otevře zadní krytku pouzdra závěru. Je-li stlačen šroub pojistky směrem dolů, vysune se ozub záchytky spušťadla z výřezu záchytné destičky uzávěry pouzdra závěru a spušťadlo lze odsunout dopředu.

3. Cinnost částí a ústrojí univerzálního kulometu při střelbě

110. K zahájení střelby je třeba jenom stisknout spoušť. Stisknutím spouště se sníží vrchní rameno spoušťové páky a pod přední rameno spoušťové páky zaskočí rameno vypouštěcí páky. Snížením vrchního ramena spoušťové páky vyjde záchyt spoušťové páky ze záběru se spoušťovým ozubem na spodní části nosiče závorníku a závěr je vržen stlačenou vratnou pružinou vpřed. Při pohybu závěru dopředu narazí vysouvací ozuby závorníku na dno náboje. Protože článek nábojového pásu se svou přední částí opírá o lištu na víku sklu-zavky, je náboj z článku vysunut a střelou veden po zkosené ploše pouzdra závěru do nábojní komory.

111. Po zasunutí náboje do nábojní komory, zaskočí drápek vytahovače za okraj nábojnice, dno nábojnice dosedne do lůžka na čele závorníku a závorník se zastaví nárazem na čelo hlavně. Nosič závorníku se však ještě pohybuje dopředu, přičemž šikmá ploška na nosiči závorníku narazí na závoru a vykývne ji nahoru. Tím se uzamykací ozuby závory zasunou do vybrání v lištách pouzdra, čímž je závěr uzamčen. To znamená, že závěr nelze otevřít působením síly na čelo závorníku ve směru od ústí hlavně. Nosič závorníku vykoná ještě krátký pohyb dopředu - tak zvaný podkluz - při kterém úderný výstupek na nosiči narazí na zápalník. Nosič se zastaví nárazem na závorník. Zápalník při nárazu udeří na zápalku.

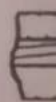
Nárazem zápalníku na zápalku se vznítí zápalková slož a ta zažehne prachovou náplň v nábojnici, nastane výstřel.

112. Jakmile střela po výstřelu mine plynový kanálek hlavně, pronikne část prachových plynů tlačících střelu vpřed plynovým kanálkem a regulátorem do pistové trubice nad hlavu pístu. Působením prachových plynů se píst spojený s nosičem závorníku začne pohybovat směrem dozadu. Po proběhnutí určité dráhy (asi 14 mm)

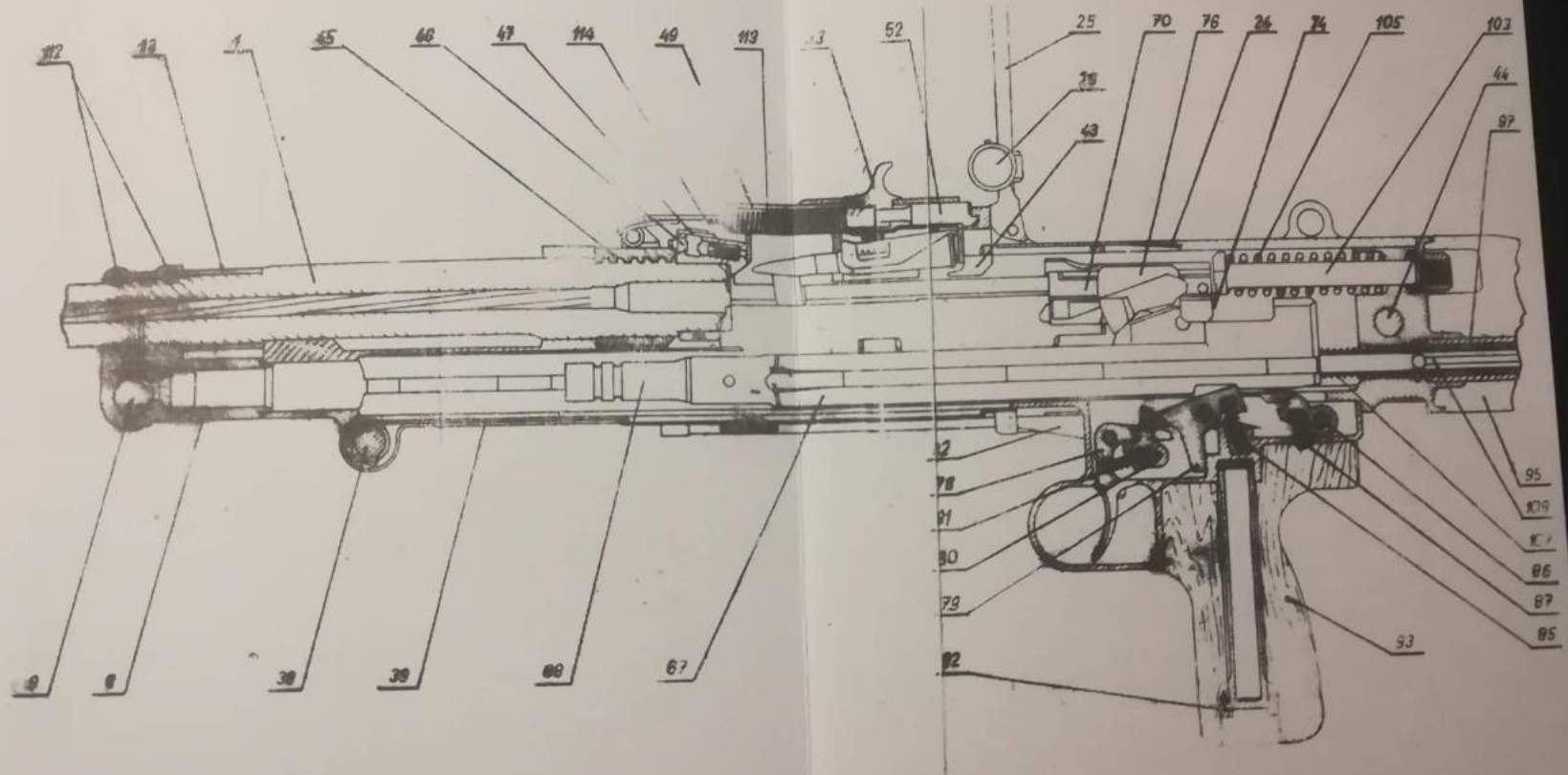
Obr.16. Poloha součástek kulometu při nabití -
podélný řez kulometem

1-hlaveň (028); 8-plynový násadec (029);
9-regulátor (023); 24-péro hledí (100); 25-rámeček
hledí (043); 28-točítka stavítka (038); 38-přední
čep (107); 39-přední krytka pouzdra závěru (108);

112

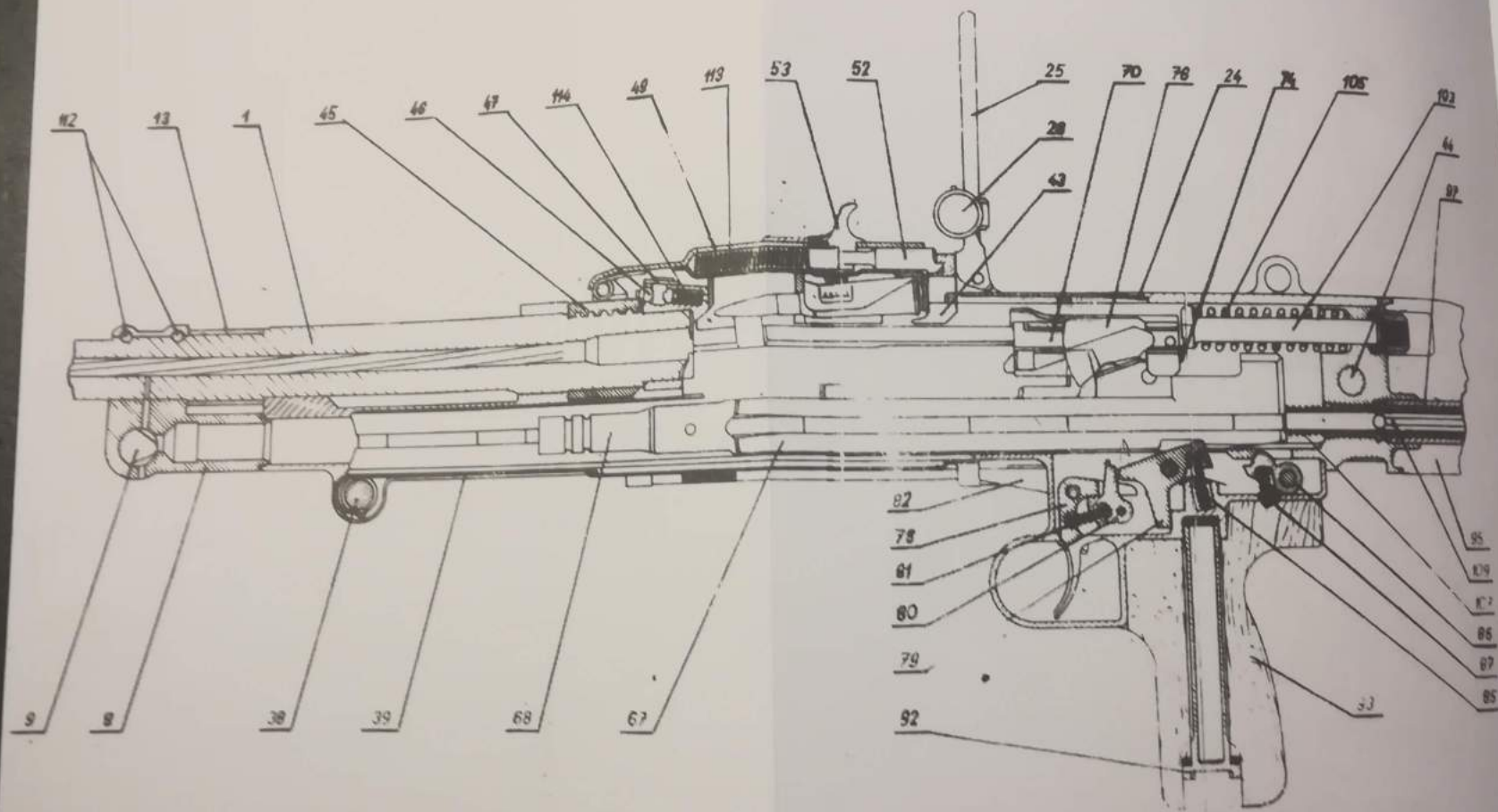

9

i -

imec
edni
(08);

43-vyhazovač
 závěru (109); 4
 hlavní spo
 hlavní spo
 52-záchyt ví
 víka skluzav
 68-píst (126)
 78-spušť
 80-vypouště
 páky (151); 8
 85-pružin
 spuštědla (14
 92-šroub
 95-pa
 102-náraz
 107-vratná
 pružiny (1
 113-pr
 114-pru

43-vyhazovač (111); 44-spojovací kolík pouzdra závěru (109); 45-hlavnová spojka (090); 46-pojistník hlavnové spojky (105); 47-šoupátko pojistníku hlavnové spojky (094); 49-víko skluzavky (075); 52-záchyť víka skluzavky (085); 53-držák záchyty víka skluzavky (084); 67-nosič závorníku (125); 68-píst (126); 70-závorník (116); 76-závora (122); 78-spoušť (147); 79-spoušťová páka (144); 80-vypouštěcí páka (149); 81-pružina vypouštěcí páky (151); 82-páka krytky s čepem spouště (931); 85-pružina spoušťové páky (146); 86-záchytká spuštědla (142); 87-pružina záchytky spuštědla (143); 92-šroub pažbičky (156); 93-pažbička (155); 95-pažba (181); 97-šroub pažby (187); 103-nárazník (176); 105-pružina nárazníku (175); 107-vratná pružina (168); 109-vodící tyčinka vratné pružiny (167); 112-kolík plynového násadce (810); 113-pružina záchyty víka skluzavky (086); 114-pružina pojistníku hlavnové spojky (106)

odemykáci nos nosiče závorníku vykývne závěru z uzamčené polohy - uzamykácí ozuby závěry se vysunou z uzamčení v líštách pouzdra závěru. Během této doby již střela opustila hlaveň a tlak v hlavní značně poklesl. Po odemknutí závěry unášecí nosy nosiče závorníku naráží na výstupky závorníku. Od tohoto okamžiku nachy části závěru pohybují společně dozadu. Při pohybu nosiče dozadu jeho horní hrana naráží na opěrku zadní krytky, čímž ji otevře (bylo-li uvolněno stisknutím spouště).

Vystřelená nábojnice je tažena za okraj dna drápkem vytahovače až do okamžiku, kdy dno nábojnice naráží na vyhazovač a nábojnice je vyhozena z pouzdra závěru směrem dolů výhorným okénkem v nosiči závorníku.

113. Závěr se pohybuje dále dozadu, přičemž závorník naráží na nárazník, stlačí pružinu nárazníku a zastaví se nárazem o uzávěru pouzdra závěru. Působením stlačené pružiny nárazníku a vratné pružiny se závěr začne pohybovat dopředu. Zůstala-li spoušť stisknuta, pohybuje se závěr do přední polohy a další činnost závěru je stejná jako při prvním výstřelu. Samočinná střelba kulometu pokračuje tak dlouho, dokud je stisknuta spoušť nebo dokud jsou v nábojovém pásu náboje.

Při pohybu závěru dozadu ovládá pohyb posouvače jeho spodní rameno s kladičkou. Vrchní rameno posouvače posune nábojový pás o jeden článek doleva, takže náboj je připraven k zasunutí do nábojní komory při pohybu závěru vpřed.

114. V případě, že je nutno střílet pouze jednotlivými ranami (nemá-li být prozrazeno palebné postavení kulometu), naplní se nábojový pás náboji ob jeden článek. K vystřelení každé další jednotlivé rány je třeba natáhnout závěr spuštěm, takže je zaručeno odpálení vždy jen jednoho náboje.

Zastavení (přerušeni) střelby

115. Střelba se zastaví (přeruší) uvolněním spouš-

ti. Nebude-li stříleno bezprostředně, kulomet se zajistí přestavením křídélka pojistky nahoru.

Ukončení střelby a vybití kulometu

116. Po ukončení střelby se kulomet zajistí a vybití. K vybití kulometu je třeba:

- odklopit víko skluzavky;
- vyjmout nábojový pás a sejmout závěsnou schránku se skluzavky;
- uzavřít víko skluzavky;
- uzavřít víčko přívodky a vývodky pásu;
- odjistit kulomet;
- stisknout spoušť - přičemž je závěr působením vratné zpruhy vypuštěn do přední polohy;
- zajistit znovu kulomet.

V případě, že byly všechny náboje z nábojového pásu vystřeleny a závěr zůstal v přední poloze, stačí zajistit kulomet, otevřít víko skluzavky, sejmout prázdnou závěsnou schránku a víko skluzavky uzavřít. Nakonec uzavřít víčko přívodky a vývodky pásu.

HLAVA 2

PŘÍPRAVA 7,62mm UNIVERZÁLNÍHO KULOMETU vz.59 KE STŘELBĚ V SESTAVĚ S TĚŽKOU HLAVNÍ A PODSTAVCEM

1. Zacházení s podstavcem a jeho nošení

(Obr.17)

117. U složeného podstavce (obr.17) jsou zadní levá a pravá noha sklopeny tak, že jsou rovnoběžné s rameny rámu podstavce. Přední noha je sklopena až na doraz na vodící lištu odměrové kluzavky. V této poloze jsou nohy zajištěny utahovacími maticemi.

Náměrový šroub je úplně vtažen do pouzdra náměro-

Obr.17. Nošení složeného podstavce

vého šroubu na doraz a matice náměrové brzdy a matice náměrových narážek jsou dotaženy. Výsuvná část je úplně zasunuta v přední noze a je zajištěna utahovacím šroubem. Nástavce jsou zasunuty v zadních nohách. Odměrové narážky a páka odměrové brzdy jsou dotaženy.

Podstavec je při nošení složen a zavěšen na popruhu (obr.17).

2. Příprava složeného podstavce
ke střelbě na pozemní cíle a nasazení kulometu
(Obr.18)

118. Při přípravě složeného podstavce ke střelbě na pozemní cíle se nejprve uvolní utahovací matice. Potom se nohy odklopí tak, aby palná výška kulometu odpovídala požadavkům střelby, matice se přitáhnou a podstavec se umístí v palebném postavení.

Obr.18. Nasazování univerzálního kulometu vz.59
do podstavce ke střelbě na pozemní cíle

Nasazování univerzálního kulometu vz.59 do podstavce (obr.18) ke střelbě na pozemní cíle se provádí takto:

- kulomet se podvlékne hlavní pod vodící lištu odměrové kluzavky;
- přední čep kulometu se nasune do drážek lůžka náměrového šroubu směrem proti směru střelby na doraz;
- kulomet se zvedne za pažbu, až oka na pouzdru

- závěru se zasunou mezi oka na odměrové kluzavce;
- čep kulometu se zasune doleva na doraz;
 - hledí se vztyčí.

3. Příprava podstavce ke střelbě na vzdušné cíle a nasazení kulometu (Obr.19)

119. Při přípravě kulometu ke střelbě na vzdušné cíle z polohy na pozemní cíle se nejprve vysune čep kulometu na odměrové kluzavce. Potom se kulomet vysune z drážek lůžka náměrového šroubu směrem dopředu. Ze zadních noh se vyjmou po stisknutí západek oba nástavce a vsunou se do sebe. Složené nástavce se zasunou do trubky na rámu podstavce. Podstavec se překlápí, až se patka složených nástavců dotkne země. Přední noha se vztyčí do svislé polohy a povolí se utahovací šroub přední nohy. Potom se vysune výšková část na potřebnou výšku a sklopí se držák kulometu.

120. Nasazování kulometu vz.59 do podstavce (obr.19) ke střelbě na vzdušné cíle se provádí takto:

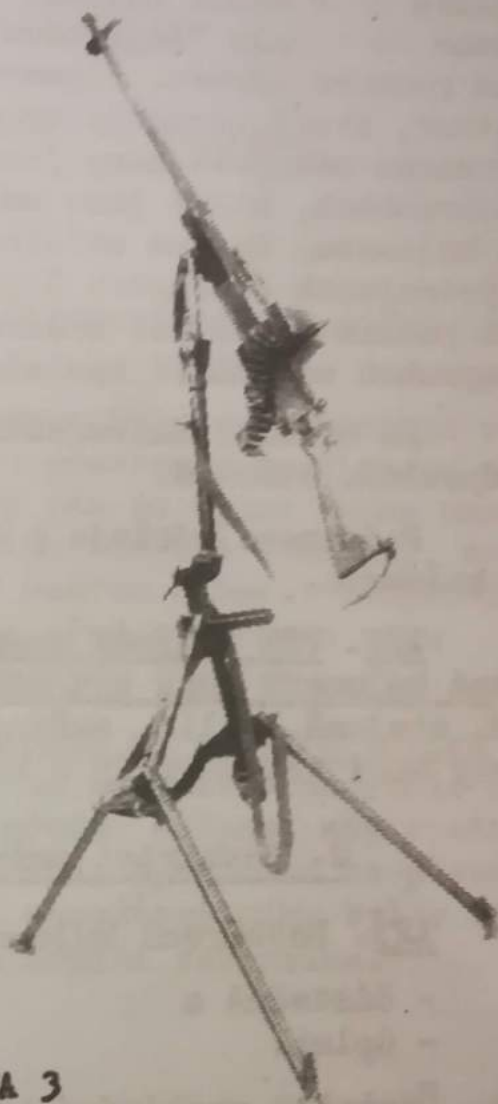
- kulomet se uchopí pravou rukou zespodu za pouzdro závěru a opře se o rameno;
- palcem levé ruky se přidrží držák kulometu a přední čep kulometu se nasune do drážek držáku směrem dozadu nahoru na doraz.

Při použití kulometu pro střelbu na vzdušné cíle je na kulometu připevněna závěsná schránka.

Při převádění podstavce do polohy ke střelbě na pozemní cíle se postupuje opačně.

Obr.19.

7,62mm univerzální
kulomet vz.59 -
v poloze ke střelbě
na vzdušné cíle

HLAVA 3

UKLÁDÁNÍ, ROZBÍRÁNÍ, SKLÁDÁNÍ A PROHLÍDKY 7,62mm
UNIVERZÁLNÍHO KULOMETU vz.59
(Obr.20 až 22)

1. Ukládání univerzálního kulometu a zacházení s ním

121. Kulometry se ukládají v poloze svislé ústím hlavně nahoru, v poloze vodorovné nebo též v polici postavené na dvojnožce. Závěr je v přední krajní poloze (vratná pružina je nejméně stlačena), víčka přílohy a vývodky nábojového pásu jsou uzavřena. Spuš-

řadlo je v zadní poloze, křídélko pojistky je nastaveno do polohy "Zajištěno" a rámec hledí je sklopen na pouzdro závěru. Plynový regulátor je nastaven na otvor, který zaručuje správnou činnost kulometu. Prázdňé nábojové pásy jsou uloženy v příslušných schránkách, které jsou umístěny na vyhrazeném místě u kulometu. Brašna střelce se soupravou záložních a výstrojních součástí I je uložena na vyhrazeném místě poblíž kulometu. Složený podstavec s připevněným popruhem se ukládá společně s kulometem.

Za uložení univerzálního kulometu u jednotky je odpověděn střelec.

Podstavec udržuje a ošetřuje pomocník střelce z kulometu.

122. Při uložení nesmí být kulometry nabity! Uložené kulometry musí být stále střeženy a klíče od zásobníků, stojanů, polic, skříní a beden s uloženými kulometry musí být uloženy u dozorčího příslušné jednotky.

2. Rozbírání univerzálního kulometu

123. Rozbírání kulometu je dvojí:

- částečné a
- úplné.

Částečné rozbírání kulometu provádí střelec k běžnému čištění, konzervování a prohlídce.

Úplné rozbírání kulometu se provádí jen při výměně a opravách součástí v dělostřelecké dílně.

Částečné rozbírání kulometu

124. Před rozbíráním kulometu je nutno nejprve vyjmout z kulometu nábojový pás a přesvědčit se, zda není v nábojní komoře zasunut náboj.

Voják rozbírá kulomet v tomto pořadí a rozsahu:

- a) nábojový pás;

- b) pažbu s uzávěrou;
- c) spušťadlo a závěr;
- d) hlaveň;
- e) víko skluzavky s hlavňovou spojkou;
- f) skluzavku;
- g) dvojnožku;
- h) podstavec.

Postup při rozbírání a skládání je nutno dodržet, aby nedocházelo k závadám.

a) Vyjmutí nábojového pásu: Stlačením záchyty víka skluzavky se víko otevře a působením pružiny se odklopí směrem nahoru. Nábojový pás se vyjme tahem nahoru. Bylo-li pro střelbu použito závěsné schránky, sejme se schránka ze skluzavky směrem nahoru. Nebylo-li z kulometu stříleno, je nutno před otevřením víka skluzavky otevřít víčko přívodky a vývodky pásu.

b) Oddělení pažby s uzávěrou od pouzdra závěru (obr.20): Kulomet se postaví na dvojnožce na stole nebo lavici. Závěr musí být v přední poloze, aby vratná pružina byla co nejméně stlačena. Spušťadlo se přesune do přední polohy, aby záchyť spoušťové páky byl v záběru se spoušťovým ozubem na nosiči závorníku.

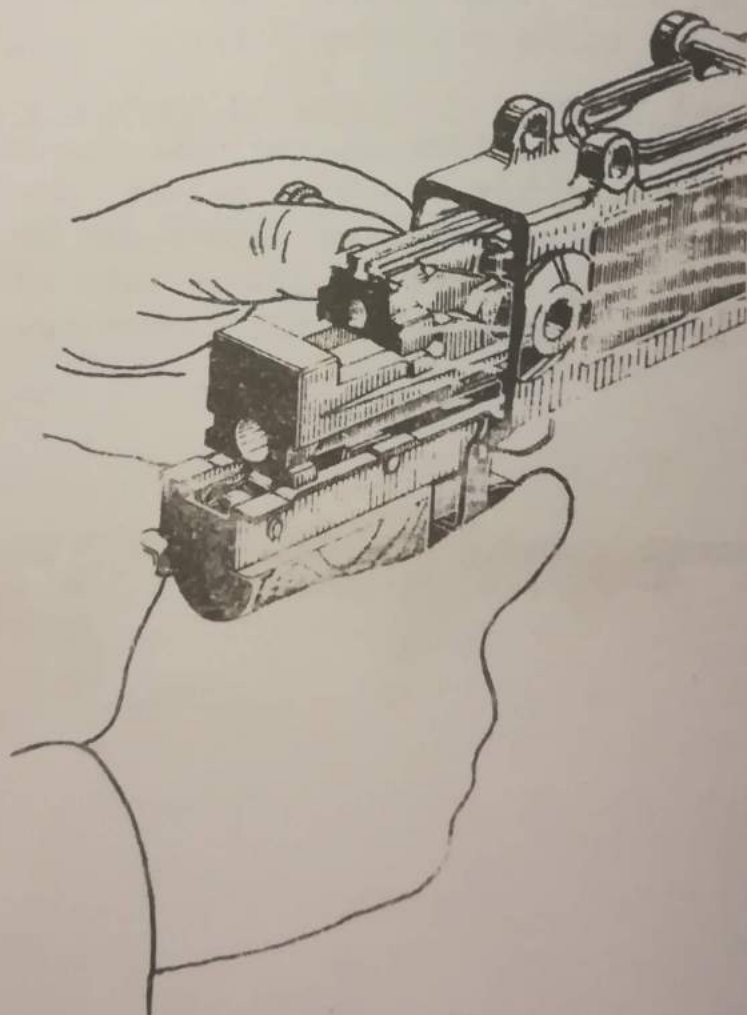

Obr. 20. Oddělení pažby s uzávěrou od pouzdra závěru

Levou rukou se uchopí kulomet podhmatem za pouzdro závěru, pažba se opřeme tělem a palcem pravé ruky se vytlačí spojovací kolík směrem doleva.

Dále se levou rukou uchopí spojovací kolík a vytáhne se z pouzdra závěru doleva na doraz. Potom lze pažbu s usávěrou pouzdra závěru vysunout z pouzdra směrem dozadu. Při vytlačování spojovacího kolíku je třeba tlačit na pažbu směrem dopředu, čímž se vymezí tlak vratné pružiny a spojovací kolík jde lehce prsty vytáhnout.

c) Vyjmutí spušťadla a závěru (obr.21): Pažbička se uchopí pravou rukou a stáhne směrem dozadu; přitom se vysune z pouzdra závěru spušťadlo zároveň se závěrem. Kulomet je přidržován levou rukou za spojovací

Obr.21. Vyjmutí spušťadla a závěru

kolík. Závěr při pohybu spouštědla dozadu je unášen záchytem spouštěvé páky, který je opřen o spouštěvý ozub na spodní části nosiče závorníku. Jakmile závorník vystoupí z pouzdra závěru (do polohy jak je vyobrazeno na obr.21), přidrží se palcem pravé ruky shora; takto přidržovaný závěr se úplně vysune z pouzdra závěru. Po vysunutí z pouzdra závěru se závorník se závorou sejme s nosiče směrem nahoru.

d) Sejmutí závory se závorníku se provádí vytahovadlem přetržených nábojnic speciálního klíče. Vytahovadlo se vsune pod nejvýše vykloněnou závoru a páčením nahoru se závora sejme.

e) Vyjmutí hlavně: Kulomet se uchopí nadhmatem levou rukou za horní zadní část pouzdra závěru. Pravou rukou se otevře víko skluzavky (nebylo-li již otevřeno před vyjmutím nábojového pásu) a natočí se doprava na doraz o pouzdro závěru. Protože víko skluzavky je spojeno čepem s hlavníovou spojkou, natočí se i hlavníová spojka tak, že závitová žebra v hlavníové spojce se nastaví do volných polí mezi závitovými žebry na hlavní. Potom se hlaveň uchopí pravou rukou za rukojeť a vysune směrem dopředu z pouzdra závěru.

f) Sejmutí víka skluzavky s hlavníovou spojkou: Odpružený pojistník hlavníové spojky se stlačí (příčemž je víko skluzavky otevřené a doprava na doraz natočené) pomocí šoupátka se potom víko skluzavky vyjme z lůžka v pouzdře závěru směrem nahoru.

g) Sejmutí skluzavky (obr.22): Palcem levé ruky se stlačí dopředu odpružený kolík víčka vývodky pásu, tím je skluzavka odjištěna. S pouzdra závěru se sejme odklopním směrem doprava.

h) Oddělení dvojnožky od hlavně: Při oddělování dvojnožky od hlavně se uchopí hlaveň levou rukou a pravou rukou se stlačí nožek k sobě a vykloní směrem k ústí hlavně. Při sklonu nožek asi 45° od osy hlavně se vysune vidlice nožek vpřed z čepu dvojnožky ve směru sklonu dvojnožky.

Obr.22. Sejmутí skluzavky

Při částečném rozbírání se ještě s ústí hlavně sešroubuje tlumič ohně a s pouzdrá závěru se po vytáhnutí čepu sejme posouvač.

ch) Postup při částečném rozbírání podstavce:
Při částečném rozbírání podstavce se vyjmají náměrový šroub, náměrové řídicí a nástavec.

- vyjmutí náměrového šroubu: Otáčením točítka náměrového řídicí doleva se vysune náměrový šroub na doraz a pootočíme jím o 90° doleva a přidržíme ho levou rukou. Dalším pootočením točítka doleva vyjde ozubení náměrového šroubu z ozubení náměrového hřídele a náměrový šroub je vytlačen zpruhu směrem nahoru. S náměrovým šroubem vyjmeme současně i zpruhu a vodící trubku;

- vyjmutí náměrového řídicí: Speciálním klíčem se povolí matice náměrového řídicí (výstupek na zaoblené části těla klíče zaklesneme do jedné z drážek na matici) otáčením doleva a úplně ji sešroubuje.

Po povolení stahovacího šroubu, který je umístěn na levém rameni podstavce dole, vyjmeme náměrové řídicí ložisko tahem dozadu;

- vyjmutí nástavců: Nástavec lze vyjmout ze zadních noh podstavce po stisknutí západek;

- výsuvná část přední nohy se pro čištění a prohlídky nevyjímá, pouze se vysune z přední nohy na doraz.

Úplné rozbírání kulometu

125. Provést částečné rozebrání kulometu podle čl. 124.

Úplné rozbírání kulometu provádí technik pro ruční zbraně při opravách v dělostřelecké dílně; střelec jen na zvláštní rozkaz velitele, který stanoví stupeň rozbírání.

Při úplném rozbírání se provádí:

a) Rozbírání spouštědla: Při úplném rozbírání spouštědla se vyšroubuje šroub pažbičky a sejme pažbička. K vyšroubování šroubu pažbičky se použije speciálního klíče.

K vyjmutí spouštěvé páky je třeba vytlačit průbojníkem čep spouštěvé páky.

K vyjmutí spouště je třeba průbojníkem vytlačit čep spouště.

b) Rozbírání vratné pružiny: Do vodítka vratné pružiny se vsune jeden článek vytěráku a vytěrák se opře o podložku (stůl) tak, aby vratná pružina byla ve svislé poloze.

c) Vyjmutí vytahovače: K vyjmutí vytahovače se používá zářezu na vytahovadle přetržených nábojnic. Zářez vytahovadla se zaklesne za opěrku vytahovače a opěrka se stlačí do lůžka závorníku tak daleko, až ukazovákem levé ruky jde vytahovač vyklopit do lůžka závorníku pro dno nábojnice.

d) Vyjmutí zápalníku: K vyjmutí zápalníku je třeba vyrazit průbojníkem $\varnothing 3$ kolík zápalníku.

e) Rozbírání regulátoru: Regulátor se natočí speciálním klíčem tak, aby pojistník regulátoru byl nastaven proti výřezu v lůžku pro regulátor. Regulátor se pak vytlačí z druhé strany průbojníkem.

f) Rozbírání rukojeti: K oddělení dřívku rukojeti od objímky rukojeti je třeba vyrazit průbojníkem pojistný kolík.

g) Rozbírání podstavce: Při úplném rozbírání podstavce se provádí

- rozbírání náměrového řídidla;
- rozbírání noh;
- vyjmutí výsuvné části přední nohy;
- rozbírání vodící lišty a odměrové kluzavky.

Úplné rozbírání podstavce se provádí v dělostřeleckých dílnách jen v nutných případech (opravě nebo výměně vadných součástí), neboť při něm dochází k poškození kolíků a šroubů, které jsou zajištěny důlkováním.

126. Další rozbírání a vyjímání ostatních součástí kulometu může provádět pouze odborný orgán.

3. Skládání univerzálního kulometu

Skládání částečně rozebraného kulometu

127. Při skládání částečně rozebraného kulometu postupujeme opačným způsobem než při rozbírání.

a) Nasazení dvojnožky na hlaveň: Při nasazování dvojnožky se stlačí nožky k sobě na doraz a vidlice nožek se nasune na čep dvojnožky v takové poloze, že nožky svírají s osou hlavně úhel asi 45° . Po nasunutí vidlice sklopíme nožky dozadu a uvolníme sevření.

b) Nasazení víka skluzavky s hlavníovou spojkou: Po stlačení pojistníku hlavníové spojky se vloží do

lůžka v pouzdru závěru hlavně spojka v té poloze, při které se vyjímá hlaveň (víko skluzavky směřuje doprava). Po uvolnění šoupátka pojistník zaskočí do vybrání v hlavně spojce.

c) Nasazení posouvače: Posouvač se vloží mezi oka na pouzdru závěru, potom se čep posouvače zasune proti směru střelby.

d) Nasazení skluzavky: Skluzavka se nasazuje na pouzdro závěru zprava. Nejprve se navlékne pod posouvač a pak se kolík víčka vývodky pásu stlačí o čelo vybrání pouzdra závěru a skluzavka se nakloní doleva, až kolík víčka vývodky pásu zaskočí tlakem své pružiny za výstupek pouzdra závěru.

e) Vložení hlavně do pouzdra závěru: Při vkládání hlavně do pouzdra závěru musí být víko skluzavky otevřeno a natočeno doprava na doraz na pouzdro závěru. Po zasunutí hlavně do pouzdra se natočí víko skluzavky a tím i hlavně spojka doleva na doraz, víko skluzavky se potom uzavře pomocí držáku záchyty víka, který se při uzavírání stlačí ve směru střelby.

f) Nasazení závory na závorník: Závora se vloží svými klouby do ložisek na závorníku a úderem speciálního klíče na horní rovnou plochu závory zaskočí závora do správné polohy.

g) Vložení závěru do pouzdra závěru: Závěr se vkládá do pouzdra závěru složený, přičemž závora je v odemknuté poloze. Nosič závorníku se nasune svými drážkami na lišty v pouzdru závěru a zasune se do přední polohy.

h) Nasunutí spušťadla: Spušťadlo se nasune do drážek pouzdra závěru a při stisknutí spouští se zatlačí do přední krajní polohy.

ch) Nasunutí pažby s vratnou pružinou: Vratná pružina se vloží částečně do lůžka v pažbě (do hloubky asi 10 cm). Pak se vratná pružina zavede do lůžka v nosiči závorníku. Potom se zasune pažba s uzávěrou do

pouzdra závěru. Po dosednutí uzávěry na pouzdro závěru se zasune spojovací kolík doprava na doraz. Potom při stisknutí spouští se stáhne spušťadlo do zadní polohy, až záchytká spušťadla zaskočí do vybrání v záchytné destičce.

1) Skládání podstavce:

- vložení náměrového řídicího: Náměrové řídicí se vsune náměrovým hřídelem do levého ramena rámu podstavce na doraz a speciálním klíčem se dotáhne matice náměrového řídicího. Šroubovákem speciálního klíče se dotáhne stahovací šroub na levém ramenu;

- vkládání náměrového šroubu: Pružina s vodící trubicí a náměrovým šroubem se vloží do pouzdra náměrového šroubu tak, aby zuby byly nastaveny proti ozubení na konci náměrového hřídele. Náměrový šroub se dotlačí do pouzdra na doraz a točítkem náměrového řídicího se otočí doprava na doraz. Náměrovým šroubem pootočíme asi o 90° doprava a dalším otáčením točítka doprava zasuneme náměrový šroub do pouzdra;

- vložení nástavců do zadních noh: Nástavec nutno vložit do zadní nohy tak, aby západka zaskočila do otvoru v zadní noze.

Skládání úplně rozebraného kulometu

128. Úplně rozebraný kulomet se skládá v tomto pořadí:

- skládání spušťadla;
- skládání vratné pružiny;
- vložení zápalníku;
- vložení vytahovače;
- vložení regulátoru;
- skládání rukojeti;
- skládání podstavce.

4. Prohlídka univerzálního kulometu

129. Střelec je povinen prohlížet kulomet před

odchodem do zaměstnání a v době čištění. Každodenně prohlíží kulomet složený a v době čištění rozebraný a složený. Příslušenství prohlíží před čištěním kulometu.

130. Při každodenní prohlídce kulometu je třeba přezkoušet:

- nemají-li kovové části kulometu rzivý nádech nebo nejsou-li znečištěny, potlučeny nebo poškrábány a není-li pažba naštípnutá nebo prasklá;
- není-li poškozena muška nebo hledí, jsou-li nastřelovací rysky proti sobě; je-li činnost stavítka hledí a hledítka správná;
- zda je správná činnost závěru, spušťadla a posouvače;
- není-li poškozena schránka na nábojové pásy, nebo zda není poškozen nábojový pás;
- zda není poškozena dvojnožka nebo podstavec.

131. Při prohlídce složeného kulometu je třeba přezkoušet:

- činnost závěru a spušťadla;
- činnost podávacího ústrojí;
- správnost hledí a mušky;
- spojení hlavně s pouzdrům závěru;
- správnost dvojnožky;
- správnost podstavce.

Prohlídka rozebraného kulometu

132. Před prohlídkou rozebraného kulometu musí být všechny součástky vytřeny do sucha. U rozebraného kulometu je třeba pečlivě prohlédnout všechny jeho součástky, není-li na nich rez, nejsou-li znečištěny, vydrobeny, potlučeny, zadřeny nebo nadměrně opotřebovány. Současně je nutno přezkoušet úplnost kulometu a soupravu záložních a výstrojních součástí I.

HLAVA 4

ČIŠTĚNÍ, KONZERVOVÁNÍ A ODMOŘOVÁNÍ 7,62mm UNIVERZÁLNÍHO KULOMETU vz.59

1. Všeobecná ustanovení o čištění a konzervování

133. U kulometů, které jsou u jednotek v používání se ošetřování dělí na:

- denní;
- týdenní;
- měsíční.

134. Denní ošetřování kulometů se provádí ihned po skončení výcviku, v době vyhrazené k ošetřování kulometů v denním řádu nebo podle potřeby i mimo tuto dobu.

Rozsah ošetřování se určuje podle potřeby, která vyplývá z podmínek výcviku konaného toho dne.

135. Týdenní ošetřování kulometů se provádí ve dny stanovené plánem útvaru (obvykle v hospodářských dnech).

Rozsah čištění určuje velitel jednotky podle toho, jak byly kulometry v době od posledního týdenního ošetřování používány a jak byly ošetřovány při denním ošetřování.

136. Měsíční ošetřování se provádí obdobně jako týdenní, ale liší se od něho tím, že je vždy přítomen technik a podle možnosti i náčelník dělostřeleckého vyzbrojování útvaru nebo příslušníci plukovní dělostřelecké dílny.

2. Prostředky k čištění a konzervování

137. K čištění kulometů se používá

- čisticích hadrů jemných;
- konopné hrubě česané koudelce;
- čisticího zbrojního oleje k přípravě vodní emulze;
- vodního roztoku čisticího prostředku SOD;
- petroleje ke svícení;
- žíněných kartáčků.

138. Ke konzervování kulometů se používá

- konzervační vazelíny P k ochraně kovových částí kulometu před korozí;
- dělového oleje k mazání třecích ploch kulometů, které jsou v používání.

139. Po střelbě, školení a po cvičení se kulomet k čištění částečně rozebere. Úplně rozebrat kulomet k čištění je třeba jen tehdy, byl-li silně znečištěn.

140. Při čištění a konzervování částí kulometu je nutno postupovat takto:

a) Vývrt hlavně se čistí ze strany nábojní komory.

K tomu je třeba sešroubovat všechny díly vytěráku a žíněný kartáček na vývrt hlavně nebo se do vytěráku zašroubuje koudelníček, na který se namotá vrstva koudelce tak, aby při čištění mohla projít vývrtem hlavně mírně ztuhla a vyplňovala dobře drážky. Potom se kartáček (nebo koudelníček) namočí do emulze čisticího zbrojního oleje (nebo do vodního roztoku čisticího prostředku SOD) a vsune se do vývrtu hlavně směrem od nábojní komory. Vytěrák se uchopí za rukojeť a plynule bez násilí se protahuje sedmkrát až desetkrát po celé délce vývrtu. Potom se vytěrák vytáhne a koudel se vymění a čištění se opakuje.

Vytěrák se očistí od emulze a výřezem ve vytěrá-

ku nebo v koudelníčku se provleče suchý čistý hadřík. Když při posledním protáhnutí vývrtné hlavě nebudou zjištěny na hadříku stopy spalných produktů prachu nebo rzi, vyčistí se nábojní komora.

Po skončení čištění vývrtné hlavě a nábojní komory se ještě jednou protáhne celý vývrt hlavě do sucha čistou koudelí nebo hadříkem. Potom se vývrt pečlivě prohlédne proti světlu pomalým otáčením hlavě v ruku.

Bylo-li prohlídkou zjištěno, že vývrt hlavě a nábojní komora jsou naprosto čisté, ihned se lehce nakonzervují vazelinou P.

b) Pístová trubice se čistí od zbytků spáleného prachu. K odstranění zbytků usazenin spáleného prachu z pístové trubice se používá nástrojů speciálního klíče a sice škrabky a dále šroubováku na vyčištění přední části pístové trubice.

c) Plynový regulátor se rozbírá a čistí po každé střelbě.

d) Při čištění pístu je třeba věnovat pozornost odstranění usazenin z obvodových drážek na hlavě pístu.

e) Pouzdro závěru, závorník, závora, nerozebrané spuštěadlo, hledí, skluzavka a hlavní spojka s víkem skluzavky se čistí pomocí dřívěk omotaných hadříky namočenými v emulzi čisticího zbrojního oleje.

f) Dřevěné součásti kulometu, tj. pažba a pažbička se otřou mastným hadrem a pak se do sucha vytrou čistým suchým hadrem.

g) Lakované části kulometu (jako jsou vnější povrch pouzdra závěru apod.) se nekonzervují; otírají se promaštěným hadrem a potom se otřou čistým suchým hadrem.

h) Složený podstavec se čistí od prachu a špíny. Nástavce se při čištění vyjmají. Rovněž výsuvná část

přední nohy se vysune na doraz. Točítkem náměrového řídicího šroubu se vysune náměrový šroub na doraz a po vyčištění zejména ozubené části se natře vazelínou P. Rovněž vodící lišta odměrové kluzavky se jemně nakonzervuje vazelínou P.

Ostatní povrch podstavce, pokud na něm není odřena laková vrstva, vyčistí se do sucha a nakonzervuje se.

U částečně rozebraného podstavce se čistí kromě již uvedených částí ještě náměrové řídicí šroubové mechanismy, zpruha a vodící trubky. K odstranění zhoustlého mazadla je dovoleno použít petroleje ke svícení. Rovněž je třeba důkladně vymýt a do sucha vytrít pouzdro náměrového šroubu a dutinu levého ramena rámu. Součástky vytřené do sucha se před složením natřou vazelínou P.

Po nakonzervování střelec kulomet složí a předloží veliteli, ten zkontroluje správnost složení a nakonzervování a přezkouší jeho činnost.

3. Odmořování kulometů a nábojů zasažených otravnými látkami

Částečné odmořování

141. Byl-li kulomet v boji zasažen některou bojovou chemickou látkou, je voják povinen nasadit své ochranné prostředky (ochrannou masku, pláštěnku a rukavice). Pak teprve, a to vždy jen na rozkaz velitele provede částečné odmoření zbraně tím způsobem, že hadry, gázou nebo koudelí odstraní kapky otravné látky s povrchu součástek, jichž se může nebo musí dotýkat při střelbě a přenášení kulometu.

Když je to možné, použije voják odmořovacího prostředku, obsaženého v individuálním protichemickém balíčku.

V obou případech se musí ihned provést úplné od-

moření zbraně na místě speciální očisty, jakmile je k tomu příhodná doba.

Úplné odmořování

142. Úplné odmoření kulometu lze provádět dvojím způsobem:

a) K prvnímu způsobu úplného odmoření kulometu se připraví dvě nádoby s rozpustidlem (směs benzínu a petroleje v poměru 1:1 nebo čistý benzín), hadry a koudel. Nebylo-li provedeno částečné odmoření, kulomet se na povrchu důkladně očistí hadry nebo koudelí a úplně se rozebere.

b) Druhý způsob úplného odmoření kulometu se provádí prostředky odmořovací soupravy I. Kulomet se po odstranění kapek otravných látek úplně rozebere.

Poznámka. Podrobný návod k odmořování je uveden u každé odmořovací soupravy. Dezaktivace kulometu se provádí podle předpisu Pěch-VIII-5.

143. Podrobný popis odmořování po zasažení otravnými látkami je uveden v pomůcce "Odmořování zbraní a bojové techniky", Pom chem-3.

144. Odmořování kulometů a nábojů po zasažení bojovými radioaktivními látkami se provádí podle zvláštních předpisů.

HLAVA 5

PŘEZKOUŠENÍ NASTŘELENÍ 7,62mm UNIVERZÁLNÍHO KULOMETU vz.59 A JEHO NASTŘELOVÁNÍ

1. Všeobecná ustanovení

145. Všechny kulometry dodávané útvaru jsou již nastřeleny výrobním závodem.

Nastřelení kulometů se přezkušuje

a) po přidělení kulometů útvarům:

- u nových kulometů jen v tom případě, je-li porušení, že bylo původní (tovární) nastřelení porušeno;

- u starších kulometů vždy;

b) kdykoliv se při střelbě zjistí neobvyklé uchýlení středního směru nebo neobvyklý rozptyl;

c) po výměně součástek nebo po opravách, které by mohly porušit nastřelení.

V poli je velitel povinen využít každé vhodné příležitosti, aby přezkoušel nastřelení kulometů své jednotky.

146. Nastřelení přezkoušuje velitel čety a roty.

Při přezkušování nastřelení i při nastřelování se nábojový pás s náboji vkládá do závěsné schránky upevněné na skluzavce.

Vlastní střelbu při přezkušování nastřelení provádějí nastřelovači vybraní velitelem roty z výtečných střelců. Nastřelení (přezkoušení nastřelení) je přítomen též střelec, jehož kulomet se nastřeluje (přezkoušuje) a jeho velitel družstva.

147. K přezkoušení nastřelení a k nastřelování smí být použito pouze 7,62mm nábojů se střelou s ocelovým jádrem vz.59 nebo 7,62mm nábojů s těžkou střelou. Všechny náboje musí být stejné výrobní série.

148. Strílí se na dálku 100 m, přičemž hledí je nastaveno na dálku "3". Strílí se na bílý terč nejméně 1 m vysoký a 0,5 m široký. Na terči je připevněn nástřelný list.

Nástřelný list je černý obdélník o výšce 30 cm a šířce 20 cm. Zaměrným bodem je střed spodního okraje nástřelného listu, který má být přibližně ve stejné úrovni s okem střelce. Kontrolní bod je 14 cm nad spodním okrajem nástřelného listu.

14. Délka záměrné kulometu v sestavě s lehkou hlavní a dvojnožkou je 644 mm. Otočením mušky o 360° se zvýší (sníží) muška o 0,5 mm. Tomu odpovídá změna výšky středního zásahu na dálku 100 m o 7,8 cm. Přemístěním hledítka do strany o jednu rysku se mění stranově poloha středního zásahu na dálku 100 m o 12 cm.

2. Postup při přezkoušení nastřelení univerzálního kulometu

V sestavě s lehkou hlavní a dvojnožkou

150. Kulomet je opřen na dvojnožce, střílí se vleže. Střelec vystřelí deset ran třemi dávkami (3 až 4 rány v jedné dávce). Před každou dávkou střelec pečlivě zamíří na střed spodního okraje nástřelného listu.

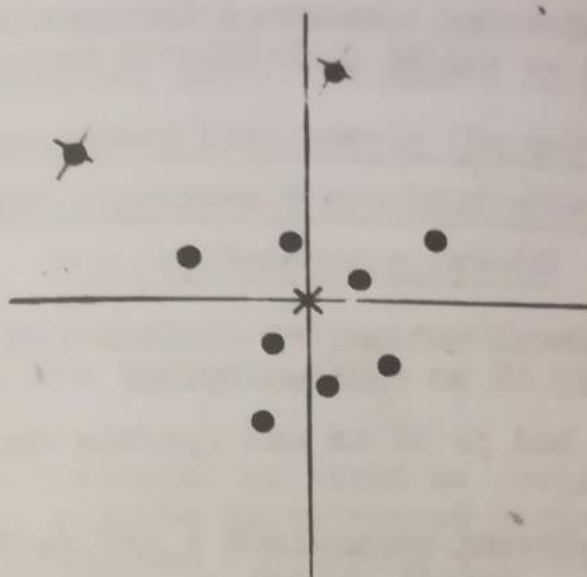
151. Po skončení střelby (vystřelení deseti ran) velitel prohlédne terč a podle umístění zásahů posoudí jejich seskupenost a polohu středního zásahu. Kulomet se považuje za nastřelený, je-li střední zásah z deseti nebo nejméně z osmi zásahů v kontrolním kruhu o průměru 22 cm, jehož středem je kontrolní bod, a jestliže nejméně osm z deseti zásahů je možno zakrýt kruhem o průměru 26 cm.

Je-li střední zásah vně kruhu o průměru 22 cm, nastaví zbrojář mušku a hledítko podle polohy středního zásahu a střelba se opakuje za stejných podmínek. Jestliže při první střelbě nevyhověla seskupenost zásahů, provádí opakovanou střelbu jiný nastřelovač.

Stanovení středního zásahu

152. Při stanovení středního zásahu (obr.23) se postupuje takto:

- a) ze všech zásahů se vyloučí nanejvýš dva nej-

Obr.23. Stanovení středního zásahu

více odchýlené zásahy;

b) ze zbývajících zásahů se odpočítá polovina zásahů shora nebo zdola a oddělí se od sebe vodorovnou přímkou;

c) stejným způsobem se odpočítá polovina zásahů zleva nebo zprava a oddělí se svislou přímkou.

Průsečík vodorovné a svislé přímky je hledaným středním zásahem.

3. Nastřelování univerzálního kulometu v sestavě s lehkou hlavní

153. Kulomet je opřen na dvojnožce, střílí se vleže.

154. Nastřelování kulometu je vyhovující, je-li z deseti nebo nejméně z osmi zásahů při střelbě krátkými dávkami (v jedné dávce 3 až 4 rány) střední zásah v kruhu o průměru 16 cm, jehož střed je v kontrolním bodě, a osm z deseti zásahů je možno zakrýt kruhem o průměru 26 cm.

Konečný výsledek nastřelení (přezkoušení nastřelení) kulometu se zapisuje do kulometní knihy.

4. Postup při přezkoušení nastřelení univerzálního kulometu v sestavě s těžkou hlavní a podstavcem

155. Všeobecná ustanovení uvedená v čl. 145 až 149 jsou stejná, až na tyto odchylky:

Kontrolní bod je 15 cm nad spodním okrajem nástřelného listu.

Při přezkušování nastřelení i při nastřelování se nábojový pás s náboji vkládá do schránky na pět nábojových pásů po pravé straně kulometu.

Délka záměrné kulometu je 744 mm. Otočením mušky o 360° se zvýší (sníží) muška o 0,5 mm. Tomu odpovídá změna výšky středního zásahu o 6,7 cm. Přemístěním hledítka do strany o jednu rysku se mění stranově poloha středního zásahu o 10 cm.

156. Kulomet je upevněn na podstavci upraveném pro palnou výšku 400 mm. Střelec vystřelí všech deset ran v jedné dávce, přičemž kulomet je zaměřen na střed spodního okraje nástřelného listu.

Po skončení střelby velitel prohlédne terč a podle umístění zásahů posoudí jejich seskupenost a polohu středního zásahu. Kulomet se považuje za nastřelený, je-li střední zásah z deseti nebo nejméně z osmi zásahů v obdélníku o výšce 16 cm a šířce 14 cm, jehož střed je v kontrolním bodě, a je-li možno nejméně osm zásahů zakrýt obdélníkem o výšce 16 cm a šířce 14 cm. Obdélník při zakrývání zásahů musí být ve svislé poloze.

157. Je-li střední zásah vně obdélníku 16x14 cm, nastaví zbrojář mušku a hledítko podle polohy středního zásahu a střelba se opakuje za stejných podmínek. Jestliže při první střelbě nevyhověla seskupenost zá-

sahů, provádí opakovanou střelbu jiný nastřelovač.

158. Stanovení středního zásahu se provádí podle čl. 152.

5. Nastřelování univerzálního kulometu v sestavě s těžkou hlavní

159. Kulomet je upevněn na podstavci upraveném pro palnou výšku 400 mm. Strílí se 10 ran v jedné dávce.

160. Nastřelování kulometu se považuje za vyhovující, je-li z jedné desetiranové dávky střední zásah z 10 nebo nejméně z 8 zásahů v obdélníku o výšce 12 cm a šířce 10 cm, jehož střed je v kontrolním bodě, a nejméně osm zásahů je možno zakrýt obdélníkem o výšce 16 cm a šířce 14 cm.

HLAVA 6

PORUCHY A ZÁVADY 7,62mm UNIVERZÁLNÍHO KULOMETU vz.59 A JEJICH ODSTRAŇOVÁNÍ

1. Charakteristické poruchy a závady a způsob jejich odstraňování

161. Druhy poruch a závad, jejichž příčiny a způsoby odstraňování jsou uvedeny v této tabulce:

Druh poruchy, závady	Příčina	Způsob odstraňování
<u>1. Rána nevyšla</u> a) Na zápalce žádný nebo málo zna-	1. poškozený nebo ulomený zápalník	1. vyměnit zápalník

Druh poruchy, závady	Příčina	Způsob odstranění
telný úder	2. vadný náboj (zápalka zasovává příliš hluboko)	2. ručním opakovaním vyhodit náboj z nábojní komory
b) Závěr je brzděn při pohybu dopředu	<ol style="list-style-type: none"> 1. unavená nebo zlomená vratná pružina 2. zadření činných ploch 3. kulomet málo namazán 4. píst se zadírá v nečistotách v pístové trubici 5. velký odpor při vysouvání náboje z pásu 	<ol style="list-style-type: none"> 1. vratnou pružinu vyměnit 2. činné plochy v pouzdru závěru vyčistit a přelestit 3. činné plochy namazat 4. zbytky po spáleném prachu z pístové trubice vyškrabat škrabákem speciálního klíče 5. vyměnit nábojový pás
c) Na zápalce dostatečný úder	vadná zápalka nebo zvlhlá prachová náplň	ručním opakovaním vyhodit vadný náboj a to je-li hlavně studená po 1 mi-

Druh poruchy, závady	Příčina	Způsob odstranování
		nutě, je-li značně zahřátá do 10 vteřin
<p>2. <u>Skrípnutá nábojnice</u></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. závěr nedošel dostatečně dozadu vlivem odporů na činných plochách 2. vadný vytahovač, zlomená pružina vytahovače, nebo vadný vyhazovač 3. příliš velká rychlost střelby 	<ol style="list-style-type: none"> 1. kulomet vyčistit a namazat, popřípadě přestavit regulátor na větší otvor 2. vyměnit závorník 3. nastavit menší otvor regulátoru
<p>3. <u>Nepodaný náboj</u> Závěr zůstal stát pod víkem skluzavky</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. závěr nedochází na záchyt spoušťové páky 2. ohnutý konec článku je postaven na okraji dna nábojnice 	<ol style="list-style-type: none"> 1. namazat kulomet nebo nastavit větší otvor regulátoru 2. otevřít víko skluzavky (je třeba větší síly na záchyt skluzavky), pás vyjmout a náboj správně uložit v článku

Druh poruchy, závady	Příčina	Způsob odstraňování
4. Nábojnice zůstala v nábojní komoře	1. přetržená nábojnice 2. ulomený drápek vytahovače nebo zlomená pružina vytahovače	1. zbytek nábojnice odstranit vytahovadlem přetržených nábojnic 2. vyměnit záporník

Č Á S T III

POPIS KONSTRUKCE 7,62mm UNIVERZÁLNÍHO KULOMETU vz.59 L A STŘELIVA

HLAVA I

VŠEOBECNĚ

1. Účel a bojové vlastnosti 7,62mm univerzálního kulometu vz.59 L

162. 7,62mm univerzální kulomet vz.59 L je určen:

- k ničení živých nekrytých cílů (jednotlivých i skupinových) do vzdálenosti 1000 m; největší účinek má kulometná palba, je-li zahájena s překvapením na dálku do 600 m a bližší;

- ke střelbě na útočící letouny (vrtulníky) a snášejíci se padákové výsadky do dálky 500 m;

- ke střelbě na slabě pancéřovaná vozidla (lehké tanky, tančíky, obrněná auta apod.) do vzdálenosti 300 m (střelí se do průzorů vozidel).

163. Z kulometu lze střílet nepřetržitě (při spojených nábojových pásech) nebo dávkami, a to buď malými (3 až 6 ran) nebo velkými (20 ran). Při nepřetržité střelbě je možno z hlavně vystřelit 350 ran.

164. Teoretická rychlost střelby (kadence) kulometu je 700 až 800 ran za minutu, bojová rychlost střelby je 150 ran za minutu.

165. Ke střelbě z univerzálního kulometu vz.59 L

a pro výcvik se používá téhož střeliva jako u 7,62mm univerzálního kulometu vz.59.

Největší dostřel těžké střely je 4800 m při počáteční rychlosti 760 m/vt.

Náboje se plní pomocí plničky nebo ručně do kovových pásů po padesáti nábojích; jednotlivé nábojové pásy se dají vzájemně spojovat v libovolně dlouhé celky. Doba nutná k nabití pásu padesáti náboji plničkou je 45 vteřin, ruční nabíjení trvá průměrně 120 vteřin. Při střelbě se používá buď závěsné schránky s jedním nábojovým pásem upevněné na skluzavce nebo schránky na pět nábojových pásů umístěné vpravo vedle kulometu.

166. Váha univerzálního kulometu vz.59 L s výsuvnou dvojnožkou (bez závěsné schránky) je 8,67 kg, váha výsuvné dvojnožky je 0,65 kg, váha pevné dvojnožky je 0,51 kg, váha závěsné schránky je 0,60 kg, váha prázdného nábojového pásu je 0,18 kg, váha 50 nábojů je 1,2 kg.

Délka univerzálního kulometu je 1115 mm, délka záměrné je 642,6 mm, rozsah hledí je od 100 m do 2000 m po 100 m.

167. Při střelbě je kulomet postaven na dvojnožce, která podpírá kulomet při ústí hlavně a dovoluje natočení kulometu ve vodorovné rovině celkem o 20° bez nutnosti přestavení kulometu. Palnou výšku lze měnit pomocí výsuvných nožek dvojnožky. Kulometry z počátku sériové výroby mají pevnou dvojnožku.

168. V boji je univerzální kulomet obsluhován střelcem a nabíječem; v krajním případě stačí k obsluze jeden voják, má-li dostatečnou zásobu nábojů.

169. Ke každému kulometu patří příslušenství a souprava záložních a výstrojních součástí I.

2. Charakteristika 7,62mm univerzálního kulometu vz.59 L

170. 7,62mm univerzální kulomet vz.59 L je samočinná zbraň s vyměnitelnou, vzduchem chlazenou lehkou hlavní. K činnosti závěru je využito tlaku části prachových plynů na píst vniklých z hlavní plynovým kanálkem do prostoru pístu. Prachové plyny svým tlakem působí na píst spojený s nosičem závorníku, čímž vzniká při výstřelu samočinný pohyb závěru do jeho zadní polohy. Do přední polohy je závěr vrácen tlakem vratné pružiny.

Pouzdro závěru se závěrem, spušťadlem a pažbou s uzávěrou pouzdra závěru tvoří univerzální část kulometu, ke které je u tohoto kulometu připojena jenom lehká hlaveň s dvojnožkou. Univerzální kulomet vz.59 L je znázorněn na obr.3 a je úplně stejného provedení jako univerzální kulomet vz.59, je-li v sestavě s lehkou hlavní na dvojnožce.

Náboje jsou při střelbě do kulometu plynule podávány z padesátiranového kovového nábojového pásu. Jednotlivé nábojové pásy je možno spojovat v libovolně dlouhé celky. Nábojový pás je do kulometu samočinně posouván posouvačem, jehož pohyb nastává při střelbě pohybem závěru.

Natáhnutí závěru kulometu se provádí spušťadlem, které umožňuje střelbu pouze dávkami. Má pojistku proti nezamýšlenému vystřelení.

Kulomet lze snadno přenášet za jakékoli situace, a to přímo v bojové činnosti za rukojeť hlavní nebo na popruhu.

HLAVA 2

POPIS HLAVNÍCH ČÁSTÍ 7,62mm UNIVERZÁLNÍHO KULOMETU vz.59 L

171. 7,62mm univerzální kulomet vz.59 L je znázor-

něn na obr.3 a má tyto hlavní části:

- lehkou hlavěň 1;
- mířidla 2;
- pouzdro závěru 3;
- závěr 4;
- spušťadlo 5;
- pažbu 6 s uzávěrou pouzdra závěru.

172. Jednotlivé hlavní části jsou popsány v I. části tohoto předpisu a jsou úplně stejné jako u 7,62mm univerzálního kulometu vz.59, je-li v sestavě s lehkou hlavěň na dvojnožce.

HLAVA 3

PŘÍSLUŠENSTVÍ, ZÁLOŽNÍ A VÝSTROJNÍ SOUČÁSTKY

7,62mm UNIVERZÁLNÍHO KULOMETU vz.59 L

1. Všeobecně

173. Ke každému univerzálnímu kulometu vz.59 L patří:

- příslušenství a
- souprava záložních a výstrojních součástí I.

2. Příslušenství

174. Ke každému univerzálnímu kulometu vz.59 L patří toto příslušenství:

- dvojnožka,
- závěsná schránka (na jeden nábojový pás)
(2 kusy),
- schránka na pět nábojových pásů (2 kusy),
- nábojový pás (12 kusů),
- jednotný popruh ručních zbraní,
- závěska pro popruh (2 kusy),
- kulometní kniha.

Popis příslušenství viz čl.66 až 69, 71, 72 a 74.

3. Souprava záložních a výstrojních součástí I

175. Do soupravy záložních a výstrojních součástí I patří tytéž součástky jako u 7,62mm univerzálního kulometu vz.59 (seznam součástí viz čl.75).

4. Souprava výstrojních součástí II

176. Tato souprava je u univerzálního kulometu vz.59 L úplně stejná i co do počtu jednotlivých součástí jako u univerzálního kulometu vz.59 (seznam součástí viz čl.76).

5. Pomůcky pro cvičnou střelbu a držák infradalekohledu

177. Pomůcky pro cvičnou střelbu a držák infradalekohledu je stejného provedení jako u univerzálního kulometu vz.59 (popis viz čl.78 až 80).

HLAVA 4

STŘELIVO PRO 7,62mm UNIVERZÁLNÍ KULOMET vz.59 L

178. Ke střelbě z 7,62mm univerzálního kulometu vz.59 L se užívá stejných 7,62mm nábojů (okrajových) jako u univerzálního kulometu vz.59 (druhy a popis nábojů viz čl.81 až 94).

HLAVA 5

ČINNOST UNIVERZÁLNÍHO KULOMETU vz.59 L A PORUCHY PŘI STŘELBĚ, UKLÁDÁNÍ, PROHLÍDKY, OŠETŘOVÁNÍ

A NASTŘELOVÁNÍ 7,62mm UNIVERZÁLNÍHO KULOMETU vz.59 L

179. Příprava univerzálního kulometu vz.59 L ke

střelbě a jeho činnost je popsána v II.části u univerzálního kulometu vz.59 při sestavě s lehkou hlavňí a dvojnožkou (viz čl.95 až 116).

180. Ukládání, rozbírání a prohlídky univerzálního kulometu vz.59 L jsou popsány v čl.121 až 132.

181. Čištění, konzervování a odmořování 7,62mm univerzálního kulometu vz.59 L je popsáno v čl.133 až 144.

182. Přezkoušení nastřelení 7,62mm univerzálního kulometu vz.59 L a jeho nastřelování je popsáno v čl.145 až 154.

183. Charakteristické poruchy a závady 7,62mm univerzálního kulometu vz.59 L a způsob jejich odstranění jsou popsány v čl.161.

TECHNICKÉ ÚDAJE 7,62mm UNIVERZÁLNÍHC
KULOMETU vz.59

Báň	7,62 mm
Počáteční rychlost v náboje se střelou s ocelovým jádrem vz.59	
- s těžkou hlavní	830 m/vt.
- s lehkou hlavní	810 m/vt.
Počáteční rychlost v náboje s těžkou střelou - s těžkou hlavní	790 m/vt.
- s lehkou hlavní	760 m/vt.
Počet drážek v hlavní	4
Stoupání drážek	240 mm
Délka kulometu - s těžkou hlavní	1215 mm
- s lehkou hlavní	1115 mm
Celková délka kulometu s těžkou hlavní na podstavci	1323 mm
Délka těžké hlavně (bez tlumiče ohně)	650 mm
Délka lehké hlavně (bez tlumiče ohně) ,	550 mm
Délka těžké hlavně (s tlumičem ohně)	693 mm
Délka lehké hlavně (s tlumičem ohně)	593 mm
Délka záměrné s těžkou hlavní	744 mm
Délka záměrné s lehkou hlavní	644 mm
Rozsah hledí od 100 m do 2000 m po 100 m	
Šířka kulometu na dvojnožce (výsuvné)	360 mm
Největší šířka kulometu na podstavci	940 mm
Výška kulometu	225 mm
Teoretická rychlost střelby (kadence)	700 až 800 ran/min.
Bojová rychlost střelby	
- s těžkou hlavní	350 ran/min.
- s lehkou hlavní	150 ran/min.
Největší účinek střelby	
s těžkou hlavní	
- na nekryté a zamaskované skupinové	

i jednotlivé živé cíle do	1500 m
s lehkou hlavní	
- na pozemní cíle, je-li palba zahájena s překvapením na dálku do . . .	600 m
- na slabě pancéřovaná vozidla (střelí se do průzoru vozidel) do	300 m
- na vzdušné cíle (s těžkou i lehkou hlavní) do	500 m
Největší destřel	4800 mm
Smrtící účinek střely do	4800 m
Z těžké hlavně při nepřetržité střelbě lze vystřelit	500 ran
Z lehké hlavně při nepřetržité střelbě lze vystřelit	350 ran
Počet nábojů v pásu	50 kusů
Váha kulometu s těžkou hlavní a podstavcem	19,24 kg
Váha podstavce	9,96 kg
Váha kulometu s lehkou hlavní a s výsuvnou dvojnožkou bez pásu a schránky . . .	8,67 kg
Váha výsuvné dvojnožky	0,65 kg
Váha těžké hlavně (bez tlumiče ohně) . . .	3,72 kg
Váha těžké hlavně (stlumičem ohně)	3,79 kg
Váha prázdného nábojového pásu na 250 nábojů	0,9 kg
Váha plného nábojového pásu na 250 nábojů	6,90 kg
Váha schránky na pět nábojových pásů . . .	2,22 kg
Váha schránky s pěti plnými nábojovými pásy	9,12 kg
Váha prázdného nábojového pásu na 50 nábojů	0,18 kg
Váha plného nábojového pásu s 50 náboji . .	1,38 kg
Váha závěsné schránky	0,60 kg
Váha závěsné schránky s plným nábojovým pásem	1,98 kg
Palebná výška s podstavcem nejméně	300 mm
Palebná výška s podstavcem nejvýše	500 mm
Rozsah náměru: sklon	9,72° ~ 162 dc
náměr	11,88° ~ 198 dc
Celkový rozsah náměru	21°36'
Úhel odměru na podstavci	43°12' ~ 720 dc

Palebná výška s podstavcem při střelbě na vzdušné cíle	1442 mm
Výška složeného podstavce	228,5 mm
Šířka složeného podstavce	550 mm

Střelivo pro 7,62mm univerzální kulomet vz.59
a 7,62mm univerzální kulomet vz.59 L

7,62mm náboj se střelou s ocelovým jádrem vz.59

Délka náboje	77,16 - 1,25 mm
Váha náboje	20,45 - 23,20 g
Váha střely	9,45 - 9,75 g
Váha prachové náplně	asi 3,00 g
Váha 50 nábojů	1,06 kg
Váha prázdného truhlíku na náboje PM-2	3,46 kg
Váha plného truhlíku s náboji	23,3 kg
Rozměr truhlíku na náboje	353x323x189 mm
Počet nábojů v truhlíku	780 kusů
Počet nábojů v kartónu	20 kusů

7,62mm náboj s těžkou střelou

Délka náboje	77,16 - 1,25 mm
Váha náboje	22,95 až 25,20 g
Váha střely	11,8 ± 0,15 g
Váha prachové náplně	asi 2,80 g
Váha 50 nábojů	1,20 kg
Váha prázdného truhlíku na náboje PM-2	3,46 kg
Váha plného truhlíku s náboji	25 kg
Rozměr truhlíku na náboje	353x323x189 mm
Počet nábojů v truhlíku	780 kusů
Počet nábojů v kartónu (rozměr 126x26x76 mm)	20 kusů
Doba nutná k nabití pásu padesáti náboji plničkou	asi 45 vt.
Doba nutná k nabití pásu padesáti náboji ručně	asi 120 vt.

TECHNICKÉ ÚDAJE 7,62mm UNIVERZÁLNÍHO
KULOMETU vz.59 L

Ráž	7,62 mm
Počáteční rychlost v_0 náboje se střelou s ocelovým jádrem vz.59	810 m/vt.
Počáteční rychlost v_0 náboje s těžkou střelou	760 m/vt.
Počet drážek v hlavní	4
Stoupání drážek	240 mm
Délka kulometu	1115 mm
Délka hlavně (bez tlumiče ohně)	550 mm
Délka hlavně (s tlumičem ohně)	593 mm
Délka záměrné	644 mm
Rozsahhledí	od 100 m do 2000 m
Šířka kulometu na dvojnožce (výsuvné)	po 100 m 360 mm
Výška kulometu se sklopenou dvojnožkou	225 mm
Teoretická rychlost střelby (kadence)	700 až 800 ran/min.
Bojová rychlost střelby	150 ran/min.
Největší účinek střelby	
- na pozemní cíle, je-li palba za- hájena s překvapením na dálku do	600 m
- na slabě pancéřovaná vozidla (střelí se do průzoru vozidel) do	300 m
- na vzdušné cíle do	500 m
Největší dostřel	4800 m
Smrtící účinek střely	do 4800 m
Z hlavně při nepřetržité střelbě lze vy- střelit	350 ran
Počet nábojů v pásu	50 kusů
Váha kulometu s výsuvnou dvojnožkou bez pásu a schránky	8,67 kg
Váha dvojnožky (pevné)	0,51 kg
Váha dvojnožky (výsuvné)	0,65 kg
Váha hlavně s tlumičem ohně	2,57 kg

Váha prázdného nábojového pásu	0,18 kg
Váha plného nábojového pásu	1,38 kg
Váha závěsné schránky	0,60 kg
Váha závěsné schránky s plným nábojovým pásem	1,98 kg
Váha schránky na pět nábojových pásů	2,22 kg
Váha schránky s pěti plnými nábojovými pásy	9,12 kg
Váha plné brašny střelce	0,974 kg

HL

HL

HL

O B S A H

Č Á S T I

POPIS KONSTRUKCE 7,62mm UNIVERZÁLNÍHO
KULOMETU vz.59 A STŘELIVA

	Strana
<u>Hlava 1. Všeobecně</u>	3
1. Účel a bojové vlastnosti 7,62mm univerzálního kulometu vz.59	3
2. Charakteristika 7,62mm univerzálního kulometu vz.59	7
<u>Hlava 2. Popis hlavních částí 7,62mm univerzálního kulometu vz.59</u>	8
1. Lehká hlaveň	10
2. Těžká hlaveň	12
3. Mířidla	12
Rektifikace dalekohledu	15
4. Pouzdro závěru	16
5. Závěr	20
6. Spuštěadlo	23
7. Pažba s uzávěrou pouzdra závěru a vratnou pružinou	26
<u>Hlava 3. Příslušenství, záložní a výstrojní součástky 7,62mm univerzálního kulometu vz.59 a jejich popis</u>	27
1. Všeobecně	27
2. Příslušenství	28
Popis příslušenství a jeho použití	28
3. Souprava záložních výstrojních součástek I univerzálního kulometu vz.59	33
4. Souprava výstrojních součástek II univerzálního kulometu vz.59	34
5. Souprava záložních součástek III univerzálního kulometu vz.59	35

	Strana
6. Pomůcky pro cvičnou střelbu a držáky infradalekohledu	35
<u>Hlava 4. Střelivo pro 7,62mm univerzální kulomet vz.59</u>	<u>36</u>
1. Druhy a popis nábojů	36
Popis ostrých nábojů a jejich činnost	36
2. Balení nábojů pro 7,62mm univerzální kulomet vz.59	37
3. Plnění nábojových pásů	40
	40

Č Á S T II

ČINNOST UNIVERZÁLNÍHO KULOMETU A PORUCHY PŘI STŘELBĚ, UKLÁDÁNÍ, PROHLÍDKY, OŠETŘOVÁNÍ, OPRAVY A NASTŘELOVÁNÍ 7,62mm UNIVERZÁLNÍHO KULOMETU vz.59

<u>Hlava 1. Činnost částí a ústrojí 7,62mm univerzálního kulometu vz.59 při střelbě v sestavě s lehkou hlavní a dvojnóžkou</u>	<u>41</u>
1. Příprava univerzálního kulometu ke střelbě	41
Všeobecně o činnosti částí a ústrojí univerzálního kulometu	43
2. Poloha částí a ústrojí univerzálního kulometu před nabitím a nabití kulometu	45
Poloha částí a ústrojí univerzálního kulometu před nabitím	45
Poloha částí a ústrojí univerzálního kulometu při nabíjení	46
3. Činnost částí a ústrojí univerzálního kulometu při střelbě	47
Zastavení (přerušeni) střelby	50
Ukončení střelby a vybití kulometu	51

<u>Hlava 2. Příprava 7,62mm univerzálního kulometu vz.59 ke střelbě v sestavě s těžkou hlavní a podstavcem</u>	51
1. Zacházení s podstavcem a jeho nošení	51
2. Příprava složeného podstavce ke střelbě na pozemní cíle a nasazení kulometu	53
3. Příprava podstavce ke střelbě na vzdušné cíle a nasazení kulometu	54
<u>Hlava 3. Ukládání, rozbírání, skládání a prohlídka 7,62mm univerzálního kulometu vz.59</u>	55
1. Ukládání univerzálního kulometu a zacházení s ním	55
2. Rozbírání univerzálního kulometu	56
Částečné rozbírání kulometu	56
Úplné rozbírání kulometu	61
3. Skládání univerzálního kulometu	62
Skládání částečně rozebraného kulometu	62
Skládání úplně rozebraného kulometu	64
4. Prohlídka univerzálního kulometu	64
Prohlídka rozebraného kulometu	65
<u>Hlava 4. Čištění, konzervování a odmořování 7,62mm univerzálního kulometu vz.59</u>	66
1. Všeobecná ustanovení o čištění a konzervování	66
2. Prostředky k čištění a konzervování	67
3. Odmořování kulometů a nábojů zasažených otravnými látkami	69
Částečné odmořování	69
Úplné odmořování	70
<u>Hlava 5. Přezkoušení nastřelení 7,62mm univerzálního kulometu vz.59 a jeho nastřelování</u>	70

	Strana
1. Všeobecná ustanovení	70
2. Postup při přezkoušení nastřelení univerzálního kulometu	72
V sestavě s lehkou hlavní a dvojnožkou	72
Stanovení středního zásahu	72
3. Nastřelování univerzálního kulometu v sestavě s lehkou hlavní	73
4. Postup při přezkoušení nastřelení univerzálního kulometu v sestavě s těžkou hlavní a podstavcem	74
5. Nastřelování univerzálního kulometu v sestavě s těžkou hlavní	75
<u>Hlava 6. Poruchy a závady 7,62mm univerzálního kulometu vz.59 a jejich odstranování</u>	75
1. Charakteristické poruchy a závady a způsob jejich odstranování	75

Č Á S T III

POPIS KONSTRUKCE 7,62mm UNIVERZÁLNÍHO KULOMETU vz.59 L A STŘELIVA

<u>Hlava 1. Všeobecně</u>	79
1. Účel a bojové vlastnosti 7,62mm univerzálního kulometu vz.59 L	79
2. Charakteristika 7,62mm univerzálního kulometu vz.59 L	81
<u>Hlava 2. Popis hlavních částí 7,62mm univerzálního kulometu vz.59 L</u>	81
<u>Hlava 3. Příslušenství, záložní a výstrojní součástky 7,62mm univerzálního kulometu vz.59 L</u>	82
1. Všeobecně	82
2. Příslušenství	82

Hlava

Hlava

1. Te
me

2. Te
me

	Strana
3. Souprava záložních a výstroj- ních součástí I	83
4. Souprava výstrojních součástí II	83
5. Pomůcky pro cvičnou střelbu a držák infradalekohledu	83
<u>Hlava 4. Střelivo pro 7,62mm univerzální ku- lomet vz.59 L</u>	83
<u>Hlava 5. Činnost univerzálního kulometu vz.59 L a poruchy při střelbě, uklá- dání, prohlídka, ošetřování a na- střelování 7,62mm univerzálního ku- lometu vz.59 L</u>	83

P Ř Í L O H Y

1. Technické údaje 7,62mm univerzálního kulo- metu vz.59	85
2. Technické údaje 7,62mm univerzálního kulo- metu vz.59 L	88

Schváleno čj.09241/VZS 010/1961.
K tisku schváleno 26.7.1961.
